

▶ Huishoudelijk Reglement

VVD

CONCEPT VOORBEELD

Hoofdstuk 1: Algemeen

Artikel 1: Begripsbepalingen

- 1.1 Verwijzingen naar artikelen zijn verwijzingen naar artikelen van het huishoudelijk reglement, tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven. Met verwijzingen in het huishoudelijk reglement naar 'hij' wordt tevens bedoeld te verwijzen naar 'zij' alsmede 'hen' of 'die'. Met verwijzingen in het huishoudelijk reglement naar 'zijn' (anders dan als werkwoord) of 'hem' wordt tevens bedoeld te verwijzen naar 'haar' alsmede 'hen' of 'hun'.
- 1.2 In dit huishoudelijk reglement en in de krachtens dit huishoudelijk reglement vast te stellen reglementen wordt verstaan onder:
- a. *advieslijst*:
De lijst van kandidaten die onderwerp is van een kandidaatstellingsvergadering of ledenraadpleging.
 - b. *algemeen secretariaat*:
Het secretariaat dat voorziet in de ondersteuning van het hoofdbestuur bij de uitoefening van zijn taken en welk secretariaat wordt aangestuurd door een door het hoofdbestuur aangestelde directeur.
 - c. *algemene vergadering*:
De algemene vergadering is het orgaan van de VVD dat in Titel 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangeduid als algemene vergadering, tenzij uit de context blijkt dat het een vergadering van de algemene vergadering betreft.
 - d. *bureau ethiek*
Een instantie, zoals omschreven in artikel 23 van de statuten, samengesteld uit door het hoofdbestuur benoemde leden met als doelstelling het bewaken van het integriteitsbesef binnen de partij.
 - e. *contributietermijn*:
De contributietermijnen die worden gehanteerd binnen de VVD, die worden vastgesteld bij huishoudelijk reglement.
 - f. *commissie van beroep*:
Een beroepsinstantie, zoals omschreven in artikel 22 van de statuten, samengesteld uit de door de algemene vergadering benoemde leden.
 - g. *fractie*:
De als zodanig gezamenlijk in een vertegenwoordigd lichaam optredende leden van de VVD.
 - h. *gekwalificeerde meerderheid*:
Ten minste twee derde van het aantal geldig uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht.
 - i. *gewone meerderheid*:
Meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht.
 - j. *groslijst*:
De alfabetische lijst van alle voorlopige kandidaten.
 - k. *hoofdbestuur*:
De door de algemene vergadering benoemde bestuursleden van de VVD, zoals omschreven in artikel 17 van de statuten.
 - l. *huishoudelijk reglement*:
Het huishoudelijk reglement van de VVD.
 - m. *jaarvergadering*:
De algemene vergadering, die ingevolge artikel 13.1 van de statuten elk jaar vóór vijftien juni wordt gehouden;
 - n. *JOVD*:
De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid: Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 40408489, de vereniging met als doel jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden die het staatsburgerschap aan hen oplegt, hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen.
 - o. *kaderstellend advies*:
Het in de artikelen 51, 63, 75, 86, 96, 105 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst.
 - p. *landelijk bestuursoverleg*:

- Het overleg bestaande uit het hoofdbestuur en de regiovoorzitters.
- q. ledenraadpleging:**
Een methode waarmee stemgerechtigde leden in de gelegenheid worden gesteld zich digitaal, schriftelijk of telefonisch te uiten over, functies of kandidatenlijsten.
 - r. lokaal netwerk:**
Een overeenkomstig in artikel 20 van de statuten opgerichte plaatselijke organisatie van de VVD en nader omschreven bij huishoudelijk reglement.
 - s. lokale netwerkvergadering:**
Een orgaan van de VVD bestaande uit de leden die tot hetzelfde lokale netwerk behoren, tenzij uit de context blijkt dat het een vergadering van een lokale netwerkvergadering betreft.
 - t. lijstduwer:**
Een of meer bekende kandidaten die door de ledenvergadering op de laatste plaats(en) van de kandidatenlijst zijn gesteld en die vooraf verklaren een eventuele benoeming tot volksvertegenwoordiger alleen te zullen aanvaarden voor zover er geen kandidaten met hogere plaats op de kandidatenlijst een benoeming willen aanvaarden.
 - u. niet-verkiesbare plaats:**
Een plek op de kandidatenlijst lager dan tweemaal het aantal zetels wat bij de laatste verkiezingen, waar de lijst betrekking op heeft, is behaald.
 - v. regio:**
Een overeenkomstig in artikel 19 van de statuten opgerichte regionale organisatie van de VVD en nader omschreven bij huishoudelijk reglement.
 - w. regiovergadering:**
Een orgaan van de VVD bestaande uit de leden die tot dezelfde regio behoren, tenzij uit de context blijkt dat het een vergadering van een regiovergadering betreft.
 - x. regiovoorzitter:**
De voorzitter van een regio zoals benoemd op grond van artikel 8.
 - y. schriftelijk:**
Onder schriftelijk wordt verstaan een bericht dat is overgebracht bij brief, telefax of e-mailbericht of enig ander elektronisch communicatiemiddel, mits het bericht leesbaar en reproduceerbaar is.
 - z. sympathisant:**
Een sympathisant is iemand die geen lid is van de VVD maar wel liberaal georiënteerd is en de VVD wil ondersteunen.
 - aa. thematisch netwerk:**
Een netwerk zoals omschreven in artikel 21 van de statuten waarvan de leden langs specifiek thematische lijn samenwerken.
 - ab. verkiesbare plaats:**
Een plek op de kandidatenlijst hoger dan tweemaal het aantal zetels wat bij de laatste verkiezingen, waar de lijst betrekking op heeft, is behaald.
 - ac. voorlopige kandidaat:**
Een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst.
 - ad. VVD:**
De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 40409353, waarvan de interne organisatie wordt beheerst door de statuten van de VVD en door dit huishoudelijk reglement.
 - ae. VVD-Bestuurdersvereniging:**
De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid: Bestuurdersvereniging van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 40409795, welke vereniging dient ter bevordering van de kennis van het bestuur van provincies, gemeenten, deelgemeenten en wijken, samenwerkingsverbanden en waterschappen.

Hoofdstuk 2: Landelijk bestuursoverleg

Artikel 2: Algemeen

- 2.1 Het landelijk bestuursoverleg bestaat uit het hoofdbestuur en de regiovoorzitters.
- 2.2 Het landelijk bestuursoverleg wordt bijeengeroepen zo dikwijls als het hoofdbestuur dit wenselijk acht, maar ten minste viermaal per jaar.
- 2.3 Het landelijk bestuursoverleg wordt bijeengeroepen op verzoek van ten minste vier regiovoorzitters.
- 2.4 Waar leden van lokale netwerken die buiten Nederland liggen vertegenwoordiging behoeven kan het hoofdbestuur een regiovoorzitter aanwijzen om in deze vertegenwoordiging te voorzien.

Artikel 3: Taken van het landelijk bestuursoverleg

- 3.1 In het landelijk bestuursoverleg worden besproken: de begroting, de jaarplannen, de adviezen inzake kandidatenlijsten, de belangrijke te vervullen vacatures, de profielschets voor leden van het hoofdbestuur alsmede belangrijke organisatorische en huishoudelijke aangelegenheden.
- 3.2 Besluitvorming omtrent kandidaatstelling zoals bepaald in de hoofdstukken kandidaatstelling Tweede kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement.
- 3.3 Besluitvorming omtrent de instelling van regio's zoals bepaald in de statuten en het huishoudelijk reglement.

Hoofdstuk 3: Regio's

Artikel 4: Oprichting van een regio

- 4.1 De VVD kent een door het landelijk bestuursoverleg vast te stellen aantal regio's.
- 4.2 Het landelijk bestuursoverleg is bevoegd tot oprichting van een regio.
- 4.3 Het landelijk bestuursoverleg bepaalt de grenzen van de regio en welke lokale netwerken tot de regio behoren.
- 4.4 Het hoofdbestuur is bevoegd de regio's voor de eerste keer in te stellen.

Artikel 5: Taken van een regio

- 5.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur) van de regio zijn:
 - a. het bevorderen en stimuleren van de oprichting en het goede verloop van de werkzaamheden in de lokale netwerken binnen haar gebied;
 - b. het opstellen van een kandidatenlijst en een verkiezingsprogramma voor Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen in de regio en het organiseren van verkiezingscampagnes in de regio;
 - c. het organiseren van cursussen, masterclasses en het scouten van talenten voor functies op lokaal, regionaal, landelijk en Europees niveau;
 - d. het onderhouden van contact met volksvertegenwoordigers en bestuurders van provincies en waterschappen binnen het gebied van de regio die lid zijn van de regio;
 - e. het bevorderen en stimuleren van de uitvoering van het door de algemene vergadering vastgestelde beleid van het hoofdbestuur;
 - f. al hetgeen voortvloeit uit de statuten en de reglementen van de VVD;
 - g. al hetgeen haar door het hoofdbestuur is opgedragen.

Artikel 6: Samenstelling regiobestuur

- 6.1 Het regiobestuur bestaat uit een door de betreffende regiovergadering te bepalen aantal leden.
 - 6.2 De leden van een regiobestuur worden uit de gewone leden die behoren tot de betreffende regio gekozen door de betreffende regiovergadering.
 - 6.3 Het regiobestuur bestaat ten minste uit:
 - a. de voorzitter;
 - b. de secretaris;
 - c. de penningmeester;
 - d. de portefeuillehouder opleidingen en talentmanagement;
 - e. de portefeuillehouder communicatie en campagne.leder lid van het regiobestuur dat een functie uitoefent als omschreven in sub a. tot en met sub e. van dit artikellid, wordt als zodanig in functie benoemd. De regiovergadering kan - op voorstel van het regiobestuur – besluiten om:
 - i. in plaats van een portefeuillehouder opleidingen en talentmanagement een portefeuillehouder opleidingen en een portefeuillehouder talentmanagement te benoemen; en om
 - ii. in plaats van een portefeuillehouder communicatie en campagne een portefeuillehouder communicatie en een portefeuillehouder campagne te benoemen.Het regiobestuur wijst uit zijn midden een vicevoorzitter aan.
 - 6.4 Het regiobestuur kan aangevuld worden met niet in functie benoemde leden van het regiobestuur. De taken van deze leden van het regiobestuur worden, voor zover niet voortvloeiend uit de statuten of reglementen van de VVD, elk jaar door het regiobestuur vastgesteld en kenbaar gemaakt aan de leden van de betreffende regio.
 - 6.5 Het regiobestuur doet opgave van zijn samenstelling en van wijzigingen daarin aan het hoofdbestuur en aan de secretarissen van de lokale netwerken die tot de betreffende regio behoren.
 - 6.6 Ieder lid van een regiobestuur richt zich bij de vervulling van diens taak naar het belang van de VVD en de daaraan verbonden organisatie. Ieder lid van een regiobestuur handelt zonder last en ruggespraak.
 - 6.7 Aan het regiobestuur kan - na overleg met de betrokken fractie(s) - een lid van de Waterschapsfractie(s) en Statenfractie(s) als adviseur worden toegevoegd.
- Tegenstrijdig belang*
- 6.8 Ieder lid van een regiobestuur waakt tegen een tegenstrijdig belang tussen zichzelf en de VVD.

- 6.9 In het geval dat een lid van het regiobestuur een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de VVD en de met haar verbonden organisatie, dient hij dit te melden aan de overige leden van het regiobestuur.
- 6.10 Een lid van het regiobestuur onthoudt zich alsdan van de beraadslagingen en besluitvorming over de aangelegenheid waarbij het tegenstrijdig belang speelt, hij heeft ter zake geen stemrecht en evenmin telt hij mee voor een mogelijk quorum dat bij de besluitvorming geldt. Als alle leden van het regiobestuur een tegenstrijdig belang hebben, wordt het besluit genomen door de betreffende regiovergadering.
- 6.11 Het regiobestuur draagt te allen tijde zorg voor een zorgvuldige verslaglegging van het besluitvormingsproces indien sprake is van een tegenstrijdig belang als bedoeld in artikel 6.9.

Ontstentenis en belet

- 6.12 Bij ontstentenis of belet van een of meer leden van het regiobestuur zijn de overige leden van het regiobestuur of is het enig overgebleven lid van het regiobestuur met het bestuur van de betreffende regio belast. Als sprake is van een of meer vacatures in het regiobestuur, vormen de overgebleven leden van het regiobestuur of vormt het overgebleven lid van het regiobestuur een bevoegd regiobestuur. In vacatures dient zo spoedig mogelijk te worden voorzien.
- 6.13 Bij belet van de regiovoorzitter zorgt het regiobestuur voor vervanging van de voorzitter in het landelijk bestuursoverleg.
- 6.14 Bij ontstentenis of belet van alle leden van het regiobestuur wordt de regio tijdelijk bestuurd door een door het hoofdbestuur aangewezen regiobestuur. Dit tijdelijke regiobestuur dient zo spoedig mogelijk een regiovergadering bijeen te roepen om in de vacatures te voorzien.
- 6.15 Van *ontstentenis* is sprake als:
 - a. een vacature ontstaat door aftreden of ontslag waarbij geen directe opvolger is benoemd;
 - b. een lid van het regiobestuur overlijdt.
 Van *belet* is in elk geval sprake als een lid van het regiobestuur door:
 - a. schorsing;
 - b. ziekte, langer dan één maand; of
 - c. onbereikbaarheid, langer dan één maand, tijdelijk niet bevoegd of in staat is de aan hem bij of krachtens deze statuten of reglementen van de VVD toegekende taken of bevoegdheden uit te oefenen.

Schorsing en ontslag

- 6.15 De regiovergadering is bevoegd de leden van het regiobestuur te schorsen dan wel te ontslaan.

Artikel 7: Zittingsduur regiobestuur

- 7.1 De leden van het regiobestuur worden door de regiovergadering gekozen voor de tijd van drie jaar. Elk jaar treedt één derde of nagenoeg één derde af aan de hand van een rooster van aftreden.
- 7.2 Een lid van het regiobestuur, dat is gekozen ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treedt af in de eerstvolgende regiovergadering waarin die plaats volgens het rooster van aftreden ingevuld had moeten worden en is tweemaal herkiesbaar.
- 7.3 Leden van het regiobestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van zes jaar, met inachtneming van hetgeen in artikel 7.2 is gesteld, gedurende één jaar niet herkiesbaar. Worden zij dan weer gekozen, dan gelden opnieuw de bepalingen voor de zittingsduur.
- 7.4 Voor de toepassing van artikel 7.3 wordt:
 - a. een onderbreking van het lidmaatschap van het regiobestuur gedurende minder dan één jaar buiten beschouwing gelaten;
 - b. de tijdsduur, die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse regiovergaderingen met één jaar gelijkgesteld.
- 7.5 Bij wijze van uitzondering kan na gebleken noodzaak een lid van het regiobestuur nog éénmaal aansluitend voor drie jaar herkozen worden, mits het regiobestuur dit bij schriftelijke stemming unaniem heeft voorgesteld en de regiovergadering dit voorstel goedkeurt met gekwalificeerde meerderheid van stemmen. De totale zittingsduur kan echter nooit meer dan negen jaar bedragen

Artikel 8: Benoeming en kandidaatstelling regiovoorzitter

- 8.1 De regiovoorzitter wordt benoemd door de regiovergadering.
- 8.2 Tot kandidaatstelling voor de functie van de regiovoorzitter zijn bevoegd:

- a. het regiobestuur;
 - b. de lokale netwerkvergadering van elk lokaal netwerk dat tot de betreffende regio behoort. Van het op deze wijze kandidaat gestelde lid dient een instemmingsverklaring te worden overgelegd.
- 8.3** Benoeming vindt plaats in de jaarlijkse regiovergadering. Tussentijdse benoeming kan ook plaatsvinden in een andere regiovergadering.
- 8.4** De termijn van kandidaatstelling sluit ten minste veertien dagen voor de regiovergadering, waarin de benoeming plaatsvindt.
- 8.5** Elk tot kandidaatstelling bevoegd orgaan mag voor elke te vervullen plaats één of meer kandidaten stellen.
- 8.6** Ten minste vier weken voor de sluiting van de termijn van kandidaatstelling stelt het regiobestuur alle leden van de betreffende regio in kennis van de opengevallen of openvallende plaatsen met de vermelding dat die leden de bevoegdheid hebben zich kandidaat te stellen. Ook vermeldt het regiobestuur de door het regiobestuur zelf gestelde kandidaten.

Artikel 9: Benoeming en kandidaatstelling regiobestuur

- 9.1** Tot kandidaatstelling van leden van een regiobestuur zijn bevoegd:
- a. het regiobestuur;
 - b. de lokale netwerkvergadering van elk lokaal netwerk dat tot de betreffende regio behoort. Van het op deze wijze kandidaat gestelde lid dient een instemmingsverklaring te worden overgelegd.
- 9.2** Benoeming vindt plaats in de jaarlijkse regiovergadering. Tussentijdse benoeming kan ook plaatsvinden in een andere regiovergadering.
- 9.3** De termijn van kandidaatstelling sluit ten minste veertien dagen voor de regiovergadering, waarin de benoeming plaatsvindt.
- 9.4** Elk tot kandidaatstelling bevoegd orgaan mag voor elke te vervullen plaats één of meer kandidaten stellen.
- 9.5** Ten minste vier weken voor de sluiting van de termijn van kandidaatstelling stelt het regiobestuur alle leden in de regio in kennis van de opengevallen of openvallende plaatsen met de vermelding dat de leden de bevoegdheid hebben zich kandidaat te stellen. Ook vermeldt het regiobestuur de door het regiobestuur gestelde kandidaten.

Artikel 10: Vergaderingen van het regiobestuur

- 10.1** Het regiobestuur vergadert zo dikwijls als de regiovoorzitter of een tweetal leden van het regiobestuur dit wenselijk acht, maar ten minste tweemaal per jaar en wanneer het daartoe volgens de statuten en reglementen verplicht is.
- 10.2** Vergaderingen van het regiobestuur kunnen ook worden gehouden door middel van telefonische- of videoconferenties, of door middel van enig ander communicatiemiddel, mits elk deelnemende lid van het regiobestuur door alle anderen gelijktijdig kan worden gehoord.
- 10.3** Het regiobestuur kan ook buiten vergadering (schriftelijk) besluiten, mits alle leden van het regiobestuur zich omtrent het desbetreffende voorstel schriftelijk hebben uitgesproken en uitsluitend voor zover geen van de leden van het regiobestuur zich tegen deze wijze van besluitvorming verzet.

Artikel 11: Regiovergadering

Algemeen

- 11.1** De regiovergadering is het hoogste orgaan van een regio.
- 11.2** Aan de regiovergadering komen voor de betreffende regio alle bevoegdheden toe, die niet door de wet, de statuten en reglementen van de VVD aan andere organen zijn opgedragen.
- 11.3** Een regiovergadering kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen die in de agenda voor de betreffende regiovergadering zijn vermeld.
- 11.4** Onverminderd het bepaalde in de statuten hebben leden van het hoofdbestuur toegang tot de regiovergaderingen. Zij mogen in die vergaderingen het woord voeren. Wanneer zij niet tevens lid zijn van een lokaal netwerk dat behoort tot betreffende de regio hebben zij in de regiovergadering geen stemrecht.

Jaarvergadering van een regio

- 11.5** Het regiobestuur roept in ieder geval vóór 1 juni een regiovergadering bijeen.

- 11.6** In de in artikel 11.5 bedoelde regiovergadering brengt het regiobestuur ten minste zijn jaarverslag uit, legt rekening en verantwoording af en vinden periodieke benoemingen van leden van het regiobestuur plaats.
- 11.7** Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de regiovergadering voorgelicht door een financiële commissie van ten minste twee leden die behoren tot de betreffende regio, die daartoe met hun plaatsvervaarders voor de duur van één jaar door de regiovergadering worden benoemd. Deze leden zijn maximaal tweemaal herkiesbaar en mogen geen deel uitmaken van het regiobestuur.
- 11.8** Het regiobestuur zorgt ervoor dat het hoofdbestuur, op een door het hoofdbestuur te bepalen wijze, uiterlijk 1 maart een exemplaar ontvangt van:
- a. de door de regiovergadering vastgestelde begroting over het lopende boekjaar;
 - b. de door (de penningmeester van) het regiobestuur opgestelde rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar;
 - c. de verklaring van de financiële commissie van de betreffende regio over deze rekening en verantwoording.
- 11.9** De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de regiovergadering ontheft het regiobestuur niet van zijn aansprakelijkheid voor het in het afgelopen jaar gevoerde beleid. De regiovergadering dient daartoe een afzonderlijk besluit tot het verlenen van decharge aan het regiobestuur te nemen.
- 11.10** Indien de behandeling door de regiovergadering leidt tot wijziging van de gegevens zoals die op grond van artikel 11.8 zijn gerapporteerd, stelt het regiobestuur het hoofdbestuur hiervan terstond, maar uiterlijk 1 juni, in kennis.

Bijeenroeping regiovergadering

- 11.11** Alle regiovergaderingen worden op een termijn van ten minste twee weken tevoren uitgeschreven door het regiobestuur.
- 11.12** Tevens roept het regiobestuur de regiovergadering bijeen zo dikwijls als de regiovoorzitter of ten minste één derde van de leden van het regiobestuur dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.
- 11.13** De bijeenroeping geschiedt door toezending van een uitnodiging aan alle gewone leden en aspirant-leden die behoren tot de betreffende regio, die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen bevat.
- 11.14** Het regiobestuur roept de regiovergadering tevens bijeen wanneer een aantal lokale netwerken, dat tezamen ten minste één tiende van het aantal gewone leden en aspirant-leden dat tot de betreffende regio behoort omvat, hierom verzoekt. Indien aan zodanig verzoek niet binnen één maand na ontvangst ervan gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot de bijeenroeping overgaan. Op hun verzoek verzendt het algemeen secretariaat de uitnodiging aan alle gewone leden en aspirant-leden die behoren tot de betreffende regio voor rekening van de betreffende regio.
- 11.15** Ook het hoofdbestuur kan op dezelfde wijze als in artikel 11.14 een regiovergadering bijeenroepen en daarbij zelf in de leiding daarvan voorzien.

Bijeenroeping regiovergadering ter voorbereiding van de algemene vergadering

- 11.16** Onverminderd het bepaalde in artikel 11.4 roept het regiobestuur de regiovergadering bijeen zo dikwijls als nodig is ter voorbereiding van een algemene vergadering.

Artikel 12: Stemming

- 12.1** Stemmingen in de regiovergadering kunnen slechts rechtsgeldig plaatsvinden in een reglementair belegde vergadering over reglementair aan de orde zijnde onderwerpen. Zij kunnen gaan over zaken of over personen.
- 12.2** Bij stemmingen dienen de peildata uit de statuten in acht te worden genomen.
- 12.3** Over zaken wordt bij handopsteken, opsteken van stembriefjes, of schriftelijk gestemd op grond van een daartoe strekkend besluit van de regiovergadering overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 12.4** Over personen wordt indien nodig altijd schriftelijk gestemd, waarbij zich de volgende mogelijkheden kunnen voordoen:
- a. *enkelvoudige kandidatuur:*
Hiervoor is geen schriftelijke stemming nodig indien de kandidaat per acclamatie wordt benoemd.
 - b. *een kandidaat voor meer onverenigbare plaatsen:*
Over de vervulling van de plaatsen wordt beslist in de volgorde waarin zij in de agenda staan vermeld, tenzij de vergadering tot een andere volgorde heeft besloten; van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de andere plaatsen te vervallen.
 - c. *meer kandidaten voor één plaats:*

Er vindt direct stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten; (I) krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij benoemd verklaard; (II) krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven; indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven.

d. meer kandidaten voor meer plaatsen:

De plaatsen worden achtereenvolgens vervuld door herhaalde toepassing van b: van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de overige plaatsen te vervallen.

e. stemming over de samenstelling van een kandidatenlijst:

1. Enkelvoudige kandidatuur;

Hiervoor is geen schriftelijke stemming nodig; belanghebbende wordt direct door de voorzitter voor de betreffende plaats benoemd verklaard.

2. Meer kandidaten voor één plaats:

Er vindt direct een schriftelijke stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten: (I) krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij voor de betreffende plaats benoemd verklaard; (II) krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven; indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven.

- 12.5** Indien op elektronische wijze wordt gestemd, moet een stemgerechtigde een gemaakte vergissing kunnen herstellen voordat de stemming definitief is.
- 12.6** Bij het staken van de stemmen over personen beslist terstond het lot op een wijze als door de voorzitter van de regiovergadering wordt bepaald.
- 12.7** Bij het staken van de stemmen over zaken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.
- 12.8** Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
- 12.9** Voorts is van toepassing hetgeen omtrent stemmen is bepaald in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 12.10** Indien in een regiovergadering wordt gestemd, wordt een commissie van stemopneming van ten minste drie leden op voordracht van het regiobestuur door en uit de betreffende regiovergadering benoemd.

Artikel 13: Ontbinding of wijziging van een regio

- 13.1** Tot ontbinding of wijziging van een regio is het landelijk bestuursoverleg bevoegd:
 - a.** op verzoek van de regiovergadering;
 - b.** op verzoek van het hoofdbestuur.
- 13.2** Het hoofdbestuur stelt van een op eigen voorstel te nemen of genomen besluit tot ontbinding of opheffing dan wel samenvoeging van een regio met redenen omkleed en zo spoedig mogelijk het regiobestuur in kennis, onder vermelding van de bevoegdheid van de regio om binnen één maand na ontvangst ervan tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep.

Hoofdstuk 4: Lokale netwerken

Artikel 14: Oprichting, samenvoeging en splitsing van een lokaal netwerk

- 14.1** Het hoofdbestuur is bevoegd tot oprichting van een lokaal netwerk:
- op verzoek van het regiobestuur waar het op te richten lokale netwerk onder valt;
 - op verzoek van de bijeenkomst van leden het op te richten lokale netwerk, mits in de desbetreffende gemeente(n) gezamenlijk circa 80 gewone leden en/of aspirant-leden woonachtig zijn. In het geval van een afsplitsing van een bestaand lokaal netwerk dient in de gemeenten die deel van het bestaande lokaal netwerk uit blijven maken, gezamenlijk circa 80 gewone leden en/of aspirant-leden woonachtig te zijn;
 - op eigen voorstel.
- 14.2** Indien in de (inliggende) gemeente(n) gezamenlijk geen circa 80 gewone leden en/of aspirant-leden woonachtig zijn, dient in het verzoek tot oprichting voldoende gemotiveerd te worden waarom van deze voorwaarde wordt afgeweken.
- 14.3** Een verzoek tot oprichting van een lokaal netwerk dient te allen tijde de levensvatbaarheid van het netwerk waarborgen. Het verzoek dient te zijn voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de oprichting van het lokale netwerk een positieve toevoeging aan van de VVD is.
- 14.4** Een oprichtingsverzoek kan pas in behandeling worden genomen door het hoofdbestuur indien het op te richten lokale netwerk reeds een beoogd netwerkbestuur heeft samengesteld dat tenminste bestaat uit:
- een voorzitter;
 - een penningmeester;
 - een secretaris.
- 14.5** Het regiobestuur dient ervoor zorg te dragen dat alle inliggende gemeenten in de regio onderdeel uitmaken van een lokaal netwerk.
- 14.6** In het geval van een oprichting, samenvoeging of splitsing van een lokaal netwerk, wordt de oprichting, samenvoeging of splitsing administratief verwerkt per 1 juli of 1 januari, afhankelijk van de datum van de officiële beslissing.
- 14.7** Het hoofdbestuur kan aanvullende richtlijnen en procedures vaststellen omtrent de oprichting, samenvoeging en splitsing van een lokaal netwerk, mits deze in overeenstemming zijn met de statuten en dit huishoudelijk reglement.

Internationaal

- 14.8** De lokale netwerken die buiten Nederland liggen vallen onder de verantwoordelijkheid van het lid van het hoofdbestuur dat als portefeuillehouder internationaal is benoemd (- ook wel internationaal secretaris genoemd). Het hoofdbestuur is bevoegd nadere regels voor deze lokale netwerken te stellen die mogen afwijken van de bepalingen in dit hoofdstuk.

Artikel 15: Taken van een lokaal netwerkbestuur

- 15.1** De taken van het lokale netwerkbestuur zijn:
- het binden, verbinden en faciliteren van liberaal denkenden en voelenden die langs lokale lijn willen samenwerken;
 - het opstellen van een kandidatenlijst en een verkiezingsprogramma voor gemeenteraadsverkiezingen in het lokale netwerk en het organiseren van verkiezingscampagnes in het lokale netwerk;
 - het organiseren van cursussen, alsmede het faciliteren, stimuleren en het scouten van talenten voor functies op lokaal, regionaal, landelijk en Europees niveau;
 - het stimuleren van ideevorming en debat in het lokale netwerk;
 - het onderhouden van contact met volksvertegenwoordigers en bestuurders die tot het lokale netwerk behoren;
 - het bevorderen en stimuleren van de uitvoering van het door de algemene vergadering vastgestelde beleid van het hoofdbestuur;
 - al hetgeen voortvloeit uit de statuten en de reglementen van de VVD;
 - al hetgeen het lokaal netwerk door het hoofdbestuur is opgedragen.

Artikel 16: Samenstelling lokaal netwerkbestuur

Samenstelling

- 16.1** Het lokaal netwerkbestuur bestaat uit een door de lokale netwerkvergadering te bepalen aantal leden.
- 16.2** De leden van het lokale netwerkbestuur worden uit de gewone leden die behoren tot het

betreffende lokale netwerk gekozen door de betreffende lokale netwerkvergadering.

16.3 Het lokale netwerkbestuur bestaat ten minste uit:

- a. de voorzitter;
- b. de secretaris;
- c. de penningmeester;
- d. de portefeuillehouder opleidingen en talentmanagement;
- e. de portefeuillehouder communicatie en campagne.

Ieder lid van het lokale netwerkbestuur dat een functie uitoefent als omschreven in sub a. tot en met sub e. van dit artikellid, wordt als zodanig in functie benoemd. De lokale netwerkvergadering kan - op voorstel van het lokale netwerkbestuur – besluiten om:

- i. in plaats van een portefeuillehouder opleidingen en talentmanagement een portefeuillehouder opleidingen en een portefeuillehouder talentmanagement te benoemen; en om
- ii. in plaats van een portefeuillehouder communicatie en campagne een portefeuillehouder communicatie en een portefeuillehouder campagne te benoemen.

Het lokale netwerkbestuur wijst uit zijn midden een vicevoorzitter aan.

16.4 Het lokale netwerkbestuur kan worden aangevuld met niet in functie benoemde leden. De taken van deze leden van het lokale netwerkbestuur worden, voor zover niet voortvloeiend uit de statuten of reglementen van de VVD, telkens wanneer daartoe aanleiding ontstaat door een nieuwe benoeming of door wijzigingen in het takenpakket, door het lokale netwerkbestuur vastgesteld en kenbaar gemaakt aan de leden van het lokale netwerk.

16.5 Het lokale netwerkbestuur doet opgave van zijn samenstelling en van wijzigingen daarin aan het hoofdbestuur en de secretaris van de regio.

16.6 Ieder lid van een lokaal netwerkbestuur richt zich bij de vervulling van diens taak naar het belang van de VVD en de daaraan verbonden organisatie. Ieder lid van een lokaal netwerkbestuur handelt zonder last en ruggespraak.

16.7 Aan een lokaal netwerkbestuur kan - na overleg met de betrokken fractie(s) - een lid van een raadsfractie als adviseur worden toegevoegd.

Tegenstrijdig belang

16.8 Ieder lid van een lokaal netwerkbestuur waakt tegen een tegenstrijdig belang tussen zichzelf en de VVD.

16.9 In het geval dat een lid van een lokaal netwerkbestuur een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de VVD en de met haar verbonden organisatie, dient hij dit te melden aan de overige leden van het lokale netwerkbestuur.

16.10 Een lid van het lokale netwerkbestuur onthoudt zich alsdan van de beraadslagingen en besluitvorming over de aangelegenheid waarbij het tegenstrijdig belang speelt, hij heeft ter zake geen stemrecht en evenmin telt hij mee voor een mogelijk quorum dat bij de besluitvorming geldt. Als alle leden van het lokale netwerkbestuur een tegenstrijdig belang hebben, wordt het besluit genomen door de betreffende lokale netwerkvergadering.

16.11 Het lokale netwerkbestuur draagt te allen tijde zorg voor een zorgvuldige verslaglegging van het besluitvormingsproces indien sprake is van een tegenstrijdig belang als bedoeld in artikel 16.9.

Ontstentenis en belet

16.12 Bij ontstentenis of belet van een of meer leden van het lokale netwerkbestuur zijn de overige leden van het lokale netwerkbestuur of is het enig overgebleven lid van het lokale netwerkbestuur met het bestuur van het betreffende lokale netwerk belast. Als sprake is van een of meer vacatures in het netwerkbestuur, vormen de overgebleven leden van het lokale netwerkbestuur of vormt het enig overgebleven lid van het lokale netwerkbestuur een bevoegd bestuur. In vacatures dient zo spoedig mogelijk te worden voorzien.

16.13 Bij ontstentenis of belet van alle leden van het lokale netwerkbestuur wordt het lokale netwerk tijdelijk bestuurd door het regiobestuur waartoe het betreffende lokale netwerk behoort. Dit tijdelijke lokale netwerkbestuur dient zo spoedig mogelijk een lokale netwerkvergadering bijeen te roepen om in de vacatures te voorzien.

16.14 Van *ontstentenis* is sprake als:

- a. een vacature ontstaat door aftreden of ontslag waarbij geen directe opvolger is benoemd;
- b. een lid van het lokale netwerkbestuur overlijdt.

Van *belet* is in elk geval sprake als een lid van een lokaal netwerkbestuur door:

- a. schorsing;

- b. ziekte, langer dan één maand; of
 - c. onbereikbaarheid, langer dan één maand,
- tijdelijk niet bevoegd of in staat is de aan hem bij of krachtens deze statuten of reglementen van de VVD toegekende taken of bevoegdheden uit te oefenen.

Kandidaatstelling

- 16.15** Tot kandidaatstelling van leden van het lokale netwerkbestuur zijn bevoegd:
- a. het lokale netwerkbestuur;
 - b. ten minste één tiende van het aantal leden met een maximum van vijftientig leden, die tot het lokale netwerk behoren; van het op deze wijze kandidaat gestelde lid dient een instemmingsverklaring te worden overgelegd.
- 16.16** Benoeming vindt plaats in de jaarlijkse lokale netwerkvergadering. Tussentijdse benoeming kan ook plaatsvinden in een andere lokale netwerkvergadering.
- 16.17** De termijn van kandidaatstelling sluit ten minste zeven dagen voor de lokale netwerkvergadering, waarin de benoeming plaatsvindt.
- 16.18** Het lokale netwerkbestuur geeft in de oproeping en ten minste twee weken voor de lokale netwerkvergadering waarin in opengevallen plaatsen in het lokale netwerkbestuur zal worden voorzien, kennis van de door het lokale netwerkbestuur gestelde kandidaten, waarbij het voor elke te vervullen plaats één of meer kandidaten mag stellen.

Zittingsduur

- 16.19** De leden van het lokale netwerkbestuur worden door de lokale netwerkvergadering gekozen voor de tijd van drie jaar. Elk jaar treedt één derde of nagenoeg één derde af aan de hand van een rooster van aftreden.
- 16.20** Een lid van het lokale netwerkbestuur dat is benoemd ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats treedt af in de eerstvolgende lokale netwerkvergadering waarin die plaats volgens het rooster van aftreden ingevuld had moeten worden en is tweemaal herkiesbaar.
- 16.21** Leden van het lokale netwerkbestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van zes jaar, met inachtneming van hetgeen in artikel 16.13 is gesteld, gedurende één jaar niet herkiesbaar. Worden zij dan weer gekozen, dan gelden opnieuw de bepalingen voor de zittingsduur.
- 16.22** Voor de toepassing van artikel 16.14 wordt:
- a. een onderbreking van het lidmaatschap van het lokale netwerkbestuur gedurende minder dan één jaar buiten beschouwing gelaten;
 - b. de tijdsduur, die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse lokale netwerkvergaderingen met één jaar gelijkgesteld.
- 16.23** Bij wijze van uitzondering kan na gebleken noodzaak een lid van het lokale netwerkbestuur nog éénmaal aansluitend voor drie jaar herkozen worden, mits het lokale netwerkbestuur dit bij schriftelijke stemming unaniem heeft voorgesteld en de lokale netwerkvergadering dit voorstel goedkeurt met gekwalificeerde meerderheid van stemmen. De totale zittingsduur kan echter nooit meer dan negen jaar bedragen.

Vergaderingen van het lokale netwerkbestuur

- 16.24** Het lokale netwerkbestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of een tweetal leden van het lokale netwerkbestuur dit wenselijk acht, maar ten minste tweemaal per jaar en wanneer het daartoe volgens de statuten en reglementen verplicht is.
- 16.25** Vergaderingen van het lokale netwerkbestuur kunnen ook worden gehouden door middel van telefonische- of videoconferenties, of door middel van enig ander communicatiemiddel, mits elk deelnemende lid van het lokale netwerkbestuur door alle anderen gelijktijdig kan worden gehoord.

Artikel 17: Lokale netwerkvergaderingen

Algemeen

- 17.1** De lokale netwerkvergadering is het hoogste orgaan van een lokaal netwerk.
- 17.2** Aan de lokale netwerkvergadering komen voor het betrokken gebied alle bevoegdheden toe, die niet door de wet, de statuten en reglementen aan andere organen zijn opgedragen.
- 17.3** Een lokale netwerkvergadering kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen, die in de agenda voor de betreffende lokale netwerkvergadering zijn vermeld.
- 17.4** Onverminderd het bepaalde in de statuten hebben leden van het hoofdbestuur toegang tot de lokale netwerkvergaderingen en hebben leden van het regiobestuur toegang tot de lokale netwerkvergaderingen in hun betrokken gebied. Zij mogen in die vergaderingen het woord voeren. Wanneer zij niet tevens behoren tot het lokale netwerk hebben zij in de lokale netwerkvergadering geen stemrecht.

Jaarvergadering van een lokaal netwerk

- 17.5** Het lokale *netwerk*bestuur roept in ieder geval vóór 1 juni een lokale netwerkvergadering bijeen.
- 17.6** In de in artikel 17.5 bedoelde lokale netwerkvergadering brengt het lokale netwerkbestuur ten minste zijn jaarverslag uit, legt rekening en verantwoording af en vinden periodieke benoemingen van leden van het lokale netwerkbestuur plaats.
- 17.7** Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de lokale netwerkvergadering voorgelicht door een financiële commissie van ten minste twee leden van het lokale netwerk die daartoe met hun plaatsvervangers voor de duur van één jaar door de lokale netwerkvergadering worden benoemd. Deze leden zijn maximaal tweemaal herkiesbaar en mogen geen deel uitmaken van het lokale netwerkbestuur.
- 17.8** Het lokale netwerkbestuur zorgt ervoor dat het hoofdbestuur, op een door het hoofdbestuur te bepalen wijze, uiterlijk 1 maart een exemplaar ontvangt van:
- de door de lokale netwerkvergadering vastgestelde begroting het lopende boek jaar;
 - de door (de penningmeester van) het lokale netwerkbestuur opgestelde rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar;
 - de verklaring van de financiële commissie van het betreffende lokale netwerk over deze rekening en verantwoording.
- 17.9** De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de lokale netwerkvergadering ontheft het lokale netwerkbestuur niet van zijn aansprakelijkheid voor het in het afgelopen jaar gevoerde beleid. De lokale netwerkvergadering dient daartoe een afzonderlijk besluit tot het verlenen van decharge aan het lokale netwerkbestuur te nemen, voor in het verstreken jaar gevoegde beleid.
- 17.10** Indien de behandeling door de lokale netwerkvergadering leidt tot wijziging van de gegevens zoals die op grond van artikel 17.8 zijn gerapporteerd, stelt het lokale netwerkbestuur het hoofdbestuur hiervan terstond, maar uiterlijk 1 juni, in kennis.

Bijeenroeping lokale netwerkvergadering

- 17.11** Alle lokale netwerkvergaderingen worden op een termijn van ten minste één week tevoren uitgeschreven door het lokale netwerkbestuur en in geval van een kandidaatstelling ten minste twee weken tevoren uitgeschreven door het lokale netwerkbestuur.
- 17.12** Tevens roept het lokale netwerkbestuur de lokale netwerkvergadering bijeen zo dikwijls als de voorzitter van het lokale netwerkbestuur of ten minste één derde van de leden van het lokale netwerkbestuur dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.
- 17.13** De bijeenroeping geschiedt door toezending van een uitnodiging aan de gewone leden en aspirant-leden die behoren tot het betreffende lokale netwerk, die tijd en plaats van de lokale netwerkvergadering en de te behandelen onderwerpen bevat.
- 17.14** Het lokale netwerkbestuur roept de lokale netwerkvergadering tevens bijeen op verzoek van ten minste één tiende van het aantal gewone leden en aspirant-leden dat behoort tot het betreffende lokale netwerk met een maximum van vijftientig leden; indien aan zodanig verzoek niet binnen één maand na ontvangst ervan gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot de bijeenroeping overgaan. Op hun verzoek verzendt het algemeen secretariaat de uitnodiging aan alle gewone leden en aspirant-leden die behoren tot het betreffende lokale netwerk voor rekening van dat lokale netwerk.
- 17.15** Ook het hoofdbestuur kan op dezelfde wijze als in artikel 17.11 een lokale netwerkvergadering bijeenroepen en daarbij zelf in de leiding voorzien.

Bijeenroeping lokale netwerkvergadering ter voorbereiding van de algemene vergadering

- 17.16** Onverminderd het bepaalde in artikel 17.5 roept het lokale netwerkbestuur de lokale netwerkvergadering bijeen zo dikwijls als nodig is ter voorbereiding van een algemene vergadering.

Artikel 18: Stemming

- 18.1** Stemmingen in een lokaal netwerk kunnen slechts rechtsgeldig plaatsvinden in een reglementair belegde lokale netwerkvergadering over reglementair aan de orde zijnde onderwerpen. Zij kunnen gaan over zaken of over personen.
- 18.2** Bij stemmingen dienen de peildata uit de statuten in acht te worden genomen.
- 18.3** Over zaken wordt bij handopsteken, opsteken van stembriefjes of schriftelijk gestemd op grond van een daartoe strekkend besluit van de lokale netwerkvergadering, een en ander overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 18.4** Over personen wordt indien nodig altijd schriftelijk gestemd, waarbij zich de volgende mogelijkheden kunnen voordoen:
- enkelvoudige kandidatuur.*
- Hiervoor is geen schriftelijke stemming nodig indien de kandidaat per acclamatie wordt benoemd.

b. een kandidaat voor meer onverenigbare plaatsen:

Over de vervulling van de plaatsen wordt beslist in de volgorde waarin zij in de agenda staan vermeld, tenzij de vergadering tot een andere volgorde heeft besloten; van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de andere plaatsen te vervallen;

c. meer kandidaten voor één plaats:

Er vindt direct stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten; (I) krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij benoemd verklaard; (II) krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven; indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven;

d. meer kandidaten voor meer plaatsen:

De plaatsen worden achtereenvolgens vervuld door herhaalde toepassing van b: van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de overige plaatsen te vervallen;

e. stemming over de samenstelling van een kandidatenlijst:

1. Enkelvoudige kandidatuur:

Hiervoor is geen schriftelijke stemming nodig; kandidaat wordt direct door de voorzitter voor de betreffende plaats benoemd verklaard;

2. Meer kandidaten voor één plaats:

Er vindt direct schriftelijke stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten: (I) krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij voor de betreffende plaats benoemd verklaard; (II) krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven; indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven.

- 18.5** Indien op elektronische wijze wordt gestemd, moet een stemgerechtigde een gemaakte vergissing kunnen herstellen voordat de stemming definitief is.
- 18.6** Bij het staken van de stemmen over personen beslist terstond het lot op een wijze als door de voorzitter van de lokale netwerkvergadering te bepalen.
- 18.7** Bij het staken van de stemmen over zaken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.
- 18.8** Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
- 18.9** Voorts is van toepassing hetgeen omtrent stemmen is bepaald in de statuten en de reglementen.
- 18.10** Indien in een lokale netwerkvergadering wordt gestemd, wordt een commissie van stemopneming van ten minste drie leden op voordracht van het lokale netwerkbestuur door en uit de betreffende lokale netwerkvergadering benoemd.

Artikel 19: Sympathisanten

- 19.1** Een lokaal netwerk kent sympathisanten, die geen gewoon lid, bijzonder lid of aspirant-lid zijn van de VVD.
- 19.2** Het hoofdbestuur kan voorwaarden verbinden aan het sympathisantschap.

Artikel 20: Opheffing van een lokaal netwerk

- 20.1** Indien binnen een lokaal netwerk een onwerkbaar situatie is ontstaan, die nadelig is voor de VVD, heeft het hoofdbestuur de mogelijkheid om dit lokale netwerk op te heffen dan wel samen te voegen met een ander lokaal netwerk.
- 20.2** Tot opheffing van een lokaal netwerk is het hoofdbestuur bevoegd:
- a.** op verzoek van de regio waartoe het betreffende lokale netwerk behoort;
 - b.** op verzoek van het betreffende lokale netwerk;
 - c.** op eigen voorstel.
- 20.3** Een besluit tot opheffing danwel samenvoeging van een lokaal netwerk wordt niet eerder genomen dan nadat het hoofdbestuur de lokale netwerkvergadering van het betreffende lokale netwerk en het regiobestuur van de regio waartoe het betreffende lokale netwerk behoort, heeft gehoord. In dit besluit vermeldt het hoofdbestuur tevens welke bestemmingen aan de bezittingen van het opgeheven lokale netwerk wordt gegeven. In voorkomend geval kan het bestuur aan personen, die betalingen aan de VVD hebben gedaan ten behoeve (van een bepaald doel van) het lokale netwerk, dat wordt opgeheven, het (resterende deel van het) bedrag terugbetalen.
- 20.4** Van een besluit tot opheffing danwel samenvoeging van een lokaal netwerk op grond van artikel 20.1 en 20.2 wordt het betreffende lokale netwerkbestuur zo spoedig mogelijk in kennis gesteld door het hoofdbestuur onder vermelding van de bevoegdheid van het lokale netwerkbestuur – op verzoek van de betreffende lokale netwerkvergadering - om binnen één maand na ontvangst

ervan tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep.

20.5 Een besluit tot opheffing wordt onherroepelijk door:

- a.** het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
- b.** een beslissing van de commissie van beroep, waarbij het beroep is afgewezen.

20.6 Wanneer het hoofdbestuur opheffing van een lokaal netwerk een te zwaar middel vindt, doch het disfunctioneren van een lokaal netwerk (tijdelijk) ingrijpen nodig maakt, kan het naasthogere bestuur op verzoek van het hoofdbestuur (tijdelijk) de taken van dat betreffende lokale netwerk overnemen. Het kan zich daarbij laten bijstaan door andere leden.

CONCEPT / VOORBEELD

Hoofdstuk 5: Thematische netwerken

Artikel 21: Oprichting van een thematisch netwerk

- 21.1 Thematische netwerken worden ingesteld door het hoofdbestuur.
- 21.2 Thematische netwerken dienen de doelstellingen van de VVD te onderschrijven en het thema dient voldoende relevant te zijn.
- 21.3 Een thematisch netwerk heeft bij oprichting ten minste 30 leden en dient binnen één jaar na oprichting circa 100 leden te hebben.
- 21.4 Indien het thematisch netwerk bij oprichting geen 30 leden kent, dient in het verzoek tot oprichting voldoende gemotiveerd te worden waarom van deze voorwaarde wordt afgeweken.

Artikel 22: Taken van een thematisch netwerkbestuur

- 22.1 De taken, rechten en verplichtingen van een thematisch netwerkbestuur zijn:
 - a. het binden, verbinden en faciliteren van liberaal denkenden en voelenden die langs thematische lijn willen samenwerken;
 - b. bijdragen aan het inhoudelijke debat en het organiseren van bijeenkomsten rondom het thema van het thematische netwerk;
 - c. het ondersteunen van regionale en lokale voordrachten van kandidaten voor de verkiezingen voor de Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement zoals uitgewerkt in hoofdstuk 14, 15 en 15 van dit reglement;
 - d. Het faciliteren van bijeenkomsten voor het indienen van amendementen en moties;
 - e. het onderhouden van contact met volksvertegenwoordigers en bestuurders die op het terrein van het thematische VVD-netwerk actief zijn;
 - f. al hetgeen overigens bevorderlijk is aan het doel van de VVD;
 - g. al hetgeen het thematisch netwerk door het hoofdbestuur is opgedragen.

Artikel 23: Thematisch netwerkbestuur

- 23.1 De leden van een thematisch netwerkbestuur worden door het hoofdbestuur benoemd. Bij bestaande thematische netwerken worden leden van het betreffende thematisch netwerk in de gelegenheid gesteld een voordracht te doen.
- 23.2 De leden van het thematisch netwerkbestuur hebben een zittingstermijn van vier jaar wat eenmaal met vier jaar kan worden verlengd. Elk jaar treedt één vierde of nagenoeg één vierde van het aantal leden van het thematisch netwerkbestuur af aan de hand van een rooster van aftreden.
- 23.3 Leden van een thematisch netwerkbestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van acht jaar, gedurende één jaar niet herbenoembaar. Worden zij dan weer benoemd, dan gelden opnieuw de bepalingen voor de zittingsduur.

Artikel 24: Interne besluitvorming

- 24.1 De thematische netwerken zijn zelf bevoegd te besluiten over de organisatie van zijn interne besluitvorming.
- 24.2 Het hoofdbestuur is bevoegd om op basis van een gemotiveerd verzoek van het thematisch netwerkbestuur leden toegang tot een thematisch netwerk te ontzeggen.

Artikel 25: Sympathisanten

- 25.1 Een thematisch netwerk kent naast gewone-, bijzondere- en aspirant-leden ook sympathisanten.
- 25.2 Het hoofdbestuur kan voorwaarden verbinden aan het sympathisantschap.

Artikel 26: Ontbinding van een thematisch netwerk

- 26.1 Tot ontbinding van een thematisch netwerk is het hoofdbestuur bevoegd:
 - a. op verzoek van de leden van het thematische netwerk;
 - b. op eigen voorstel.

Hoofdstuk 6: Algemene vergadering

Artikel 27: Kennisgeving

- 27.1** Het hoofdbestuur deelt elk jaar uiterlijk vóór 1 oktober schriftelijk aan de regiobesturen en lokale netwerkbesturen mede:
- het tijdstip van de jaarvergadering en van andere algemene vergaderingen in het volgend kalenderjaar waarop artikel 15.2 van de statuten van toepassing is; de volgende bepalingen van dit artikel zijn op die vergaderingen van overeenkomstige toepassing;
 - de tijdstippen van verschijnen van de agenda en de leeswijzer;
 - de bevoegdheid van de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen om tot uiterlijk vier weken voor tijdstip van verschijnen van de agenda bij het hoofdbestuur initiatiefvoorstellen in te dienen;
 - welke leden van het hoofdbestuur tijdens de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering aftredend zijn en of zij aftredend en herkiesbaar zijn;
 - de bevoegdheid van de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen om tot uiterlijk vier weken voor het tijdstip van verschijnen van de agenda kandidaten te stellen voor elke in het hoofdbestuur te vervullen plaats.
 - dat de kandidaatstelling slechts geldig is indien van elke te stellen kandidaat een korte levensbeschrijving is bijgevoegd en vergezeld wordt van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat om de kandidatuur te aanvaarden;
 - de bevoegdheid van thematische netwerken en lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen om tot uiterlijk twee weken vóór de jaarvergadering amendementen op de agenda en de daarin opgenomen voorstellen in te dienen.
- 27.2** Op schriftelijk voorstel van een lokale netwerkvergadering, regiovergadering, een thematisch netwerk, tien leden tezamen of van het hoofdbestuur kan de algemene vergadering in een actuele motie haar mening geven over (inter-)nationale politieke onderwerpen. Het hoofdbestuur kan regels stellen om ervoor te zorgen dat alle aanwezige leden van de inhoud van het voorstel kennis kunnen nemen.
- 27.3** Het hoofdbestuur draagt zorg voor zodanige faciliteiten dat alle leden die zich daartoe uiterlijk twee weken voor de dag van de algemene vergadering hebben aangemeld, daaraan kunnen deelnemen. Het hoofdbestuur kan leden die zich later aanmelden de toegang tot de vergadering weigeren voor zover de beschikbare faciliteiten dit naar zijn oordeel noodzakelijk maken.
- 27.4** Het hoofdbestuur stelt een bedrag vast dat leden die na aanmelding niet aan de vergadering deelnemen, verschuldigd zijn alvorens zij zich voor volgende vergaderingen kunnen registreren. Het voorgaande is niet van toepassing op leden die zich uiterlijk twee weken voor de dag van de algemene vergadering weer hadden afgemeld.
- 27.5** De algemene vergadering kan onderdelen van de agenda voorbereiden door discussie in (digitale) deelsessies voorafgaand aan de algemene vergadering. In dat geval vindt de behandeling van deze onderdelen in de voltallige vergadering plaats aan de hand van de rapportage uit deze deelsessie.

Artikel 28: Agenda en aankondiging

- 28.1** De agenda verschijnt uiterlijk zes weken vóór de jaarvergadering. De agenda vermeldt welke voorstellen van het hoofdbestuur en van de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen worden voorgelegd en welke kandidaten voor elke te vervullen plaats door het hoofdbestuur worden gesteld. Kandidaten die voor de in artikel 27.1 onder c genoemde termijn zijn gesteld, worden eveneens in de agenda vermeld.
- 28.2** De leeswijzer verschijnt uiterlijk één week voor de algemene vergadering en bevat behalve de agenda alle naar aanleiding daarvan ingediende amendementen en moties en adviezen en nadere voorstellen van het hoofdbestuur.
- 28.3** De aankondiging van het tijdstip en de plaats van een algemene vergadering, de agenda en de leeswijzer, worden zo spoedig mogelijk gepubliceerd op de website van de VVD en door middel van een bericht aan alle leden. Hierbij kunnen de daarin opgenomen teksten beknopt worden weergegeven, mits is aangegeven hoe de volledige tekst verkrijgbaar is.

Artikel 29: Besluitenlijst

- 29.1** Van de besluiten van iedere algemene vergadering wordt onder verantwoordelijkheid van de algemeen secretaris een besluitenlijst opgesteld.
- 29.2** De desbetreffende algemene vergadering benoemt, op voordracht van het hoofdbestuur, een commissie van drie leden, die de betreffende vergadering bijwoont. Deze commissie onderzoekt de besluitenlijst op inhoud en deugdelijkheid en stelt hem vervolgens onder vermelding van de stemverhouding namens de algemene vergadering definitief vast.
- 29.3** De aldus vastgestelde besluitenlijst kan niet meer worden gewijzigd en wordt in beknopte vorm als zodanig gepubliceerd op de website van de VVD en door een bericht aan alle leden gezonden.

Artikel 30: Bijzondere besluitvormingsprocedures

- 30.1** Het hoofdbestuur is bevoegd om voor de vaststelling van teksten waarop naar verwachting grotere aantallen amendementen zullen worden ingediend een bijzondere besluitvormingsprocedure vast te stellen, waarbij termijnen en de wijze van inzending van amendementen of moties worden vastgesteld en tijdig worden bekendgemaakt.
- 30.2** De voor deze procedure in aanmerking komende voorgelegde stukken kunnen worden geamendeerd dan wel van moties worden voorzien door de thematische netwerken, lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen.
- 30.3** Alle amendementen en moties worden rechtstreeks bij het hoofdbestuur ingediend op een door dit bestuur voorgeschreven wijze.
- 30.4** Het hoofdbestuur maakt een overzicht waarin alle ingediende amendementen en moties zijn opgenomen. Het hoofdbestuur maakt dit overzicht ten minste bekend door publicatie op de website.
- 30.5** Het hoofdbestuur onderzoekt:
 - a.** welke amendementen en moties van zuiver redactionele aard zijn;
 - b.** welke amendementen en moties identiek zijn, doordat zij slechts verschillen van louter redactionele aard kennen of andere toelichting kennen;
 - c.** welke amendementen en moties een zodanig overeenkomstige strekking hebben dat de behandeling ter vergadering door samenvoeging, splitsing of vervanging gediend zou zijn.
- 30.6** Het hoofdbestuur legt zijn bevindingen voor aan de indieners van de amendementen. Deze krijgen de gelegenheid om hun opvatting ter zake aan het hoofdbestuur voor te leggen.
- 30.7** Het hoofdbestuur voorziet in advisering over de ingediende amendementen. Het is bevoegd nota's van wijziging vast te stellen.
- 30.8** Het hoofdbestuur stelt ten behoeve van de algemene vergadering een leeswijzer op rekening houdend met zijn bevindingen, de hierop ontvangen reacties en eventuele nota's van wijziging. De leeswijzer bevat alle te behandelen amendementen en moties in een volgorde die een doelmatig verloop van de algemene vergadering zoveel mogelijk bevordert. Bij de leeswijzer voegt het hoofdbestuur ook een bijlage waarin alle ingediende amendementen en moties zijn opgenomen waarvan de indieners hebben laten weten dat zij niet instemmen met de wijze waarop zij door het hoofdbestuur in de leeswijzer zijn verwerkt.
- 30.9** Bij het combineren van moties en amendementen draagt het hoofdbestuur er zorg voor dat indieners van oorspronkelijke moties en amendementen voor zover zij daar prijs op stellen ook voor de vervangende moties en amendementen als zodanig worden vermeld.
- 30.10** De algemene vergadering besluit over de moties en amendementen, de nota's van wijziging en de vast te stellen teksten zoals opgenomen in de leeswijzer.
- 30.11** De algemene vergadering kan op voorstel van de indiener bij gewone meerderheid van stemmen besluiten een amendement of motie in de bijlage toch in behandeling te nemen. Over dit voorstel wordt alleen door de indiener en namens het hoofdbestuur het woord gevoerd.

Artikel 31: Stemming

- 31.1** Stemmingen in de algemene vergadering kunnen slechts rechtsgeldig plaatsvinden in een reglementair belegde vergadering over reglementair aan de orde zijnde onderwerpen. Zij kunnen gaan over zaken of over personen.
- 31.2** Bij stemmingen dienen de peildata uit de statuten in acht te worden genomen.
- 31.3** Over zaken wordt bij handopsteken, opsteken van stembriefjes of schriftelijk gestemd op

- grond van een daartoe strekkend besluit van de vergadering, een en ander overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 31.4** Over personen wordt indien nodig altijd schriftelijk gestemd, waarbij zich de volgende mogelijkheden kunnen voordoen:
- a. Enkelvoudige kandidatuur:**
Hiervoor is geen schriftelijke stemming nodig indien de kandidaat per acclamatie wordt benoemd.
 - b. Een kandidatuur voor meer onverenigbare plaatsen:**
over de vervulling van de plaatsen wordt beslist in de volgorde waarin zij in de agenda zijn vermeld, tenzij de vergadering tot een andere volgorde heeft besloten; van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de andere plaatsen te vervallen;
 - c. meer kandidaten voor één plaats:**
er vindt direct stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten; (I) krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij benoemd verklaard; (II) krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven; indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven;
 - d. meer kandidaten voor meer plaatsen:**
De plaatsen worden achtereenvolgens vervuld door herhaalde toepassing van b; van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de overige plaatsen te vervallen;
 - e. Stemming over de samenstelling van een kandidatenlijst:**
 - 1. Enkelvoudige kandidatuur:**
Hiervoor is geen schriftelijke stemming nodig; belanghebbende wordt direct door de voorzitter voor de betreffende plaats benoemd verklaard;
 - 2. Meer kandidaten voor één plaats**
Er vindt schriftelijk stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten: (I) krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij voor de betreffende plaats benoemd verklaard; (II) krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven; indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven.
- 31.5** Indien op elektronische wijze wordt gestemd, moet een stemgerechtigde een gemaakte vergissing kunnen herstellen, voordat de stemming definitief is.
- 31.6** Bij het staken van de stemmen over een persoon beslist terstond het lot op een wijze als door de voorzitter te bepalen.
- 31.7** Bij het staken van de stemmen over zaken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.
- 31.8** Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
- 31.9** Voorts is van toepassing hetgeen omtrent stemmen is bepaald in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 31.10** Indien in een vergadering wordt gestemd, ziet de in artikel 29.2 bedoelde commissie toe op de stemming.

Artikel 32: Ledenraadpleging

- 32.1** Ledenraadplegingen kunnen worden gehouden over de vervulling van een individuele functie of bij het vaststellen van een kandidatenlijst.
- 32.2** Ledenraadplegingen kunnen alleen georganiseerd worden door het hoofdbestuur.
- 32.3** De ledenraadplegingen bij vaststelling van een kandidatenlijst op landelijk niveau worden geregeld in de artikelen 89, 99 en 108. Voor deze ledenraadplegingen zijn alle geldende bepalingen opgenomen in de genoemde artikelen.
- 32.4** De ledenraadpleging bij vaststelling van een kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen, Provinciale Statenverkiezingen en waterschapsverkiezingen worden geregeld in de artikelen 54, 66 en 78. Voor deze ledenraadplegingen zijn alle geldende bepalingen opgenomen in de genoemde artikelen.
- 32.5** Tot het indienen van een voorstel om een ledenraadpleging te houden, zijn bevoegd:
- a.** het hoofdbestuur;
 - b.** ten minste tien lokale netwerkvergaderingen.
- Het voorstel bevat een ontwerp besluit van de algemene vergadering en wordt opgenomen in de eerstvolgende agenda van de algemene vergadering.

- 32.6** Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging en stelt bij een landelijke ledenraadpleging de uitslag namens de algemene vergadering definitief vast.
- 32.7** Het hoofdbestuur publiceert de uitslag van de ledenraadpleging op de website van de VVD.

Artikel 33: Ledenraadpleging over individuele functies

- 33.1** Bij (het besluit tot) een ledenraadpleging over de vervulling van een functie wordt met inachtneming van de bepalingen in de statuten en huishoudelijk reglement bepaald hoe kandidaten gesteld kunnen worden. Tezamen vormen zij de keuzelijst waaruit gekozen kan worden.
- 33.2** Alle kandidaten dienen in de voorkeusvolgorde te worden opgenomen.
- 33.3** Het recht om een voorkeusvolgorde op te geven is persoonlijk en niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeusvolgorde op te geven.
- 33.4** Elke positie in de uitslag wordt bepaald op basis van een puntensysteem waarbij de hoogste voorkeursplaats de meeste punten wordt toegekend en de laagste voorkeursplaats de minsten.
- 33.5** De uitslag wordt in volgorde van afnemende voorkeur bepaald op basis van een puntensysteem;
- a.** krijgt iemand direct 50%+1 van de uitgebrachte voorkeurspunten dan wordt hij benoemd verklaard;
 - b.** zolang geen van de kandidaten 50%+1 van de uitgebrachte voorkeurspunten ontvangt, dan vindt een hertelling plaats waarbij de kandidaat met het kleinst aantal aanbevelingen buiten beschouwing wordt gelaten. Dit gebeurt totdat een kandidaat 50%+1 van de uitgebrachte voorkeurspunten ontvangt. Voor zover meerdere kandidaten een gelijk kleinste aantal voorkeurspunten hebben bepaald het hoofdbestuur op basis van het lot welke kandidaat buiten beschouwing wordt gelaten.
- 33.6** De uitslag van een ledenraadpleging over individuele functies is bindend.

Hoofdstuk 7: Financiën

Artikel 34: Geldmiddelen

- 34.1** Het hoofdbestuur draagt van de in een boekjaar feitelijk ontvangen contributies in totaal 35% af aan alle in dat jaar voorkomende lokale netwerken en regio's, zij het met inachtneming van het bepaalde onder artikel
- 34.2** De afdrachten van de ontvangen contributies belooft 29% voor lokale netwerken. De afdracht aan regio's belooft 2% van de ontvangen contributies. Daarnaast ontvangt elke regio een evenredig deel, zijnde één gedeeld door het aantal door het landelijk bestuursoverleg opgerichte regio's in Nederland, van 4% van de ontvangen contributies. De woonplaats van het lid op het tijdstip van betaling van de contributie bepaalt aan welk lokaal netwerk de afdracht toekomt en aan welke regio het af te dragen aandeel van twee procent toekomt. Finale afrekening over het kalenderjaar vindt uitsluitend plaats, indien het lokale netwerk en de regio hebben voldaan aan de verplichtingen die voortvloeien uit de artikelen 11.8 en 17.8. In bijzondere gevallen kan het hoofdbestuur van deze bepaling afwijken.
- 34.3** De afdracht vindt in beginsel op twee momenten plaats op een wijze als door het hoofdbestuur te bepalen. Nagekomen contributies over enig jaar worden alsnog, op de twee momenten uit de eerste volzin, overeenkomstig artikel 35.1 afgedragen aan lokale netwerken en regio's.
- 34.4** Het hoofdbestuur stelt minimaal éénmaal per jaar aan de lokale netwerken en regio's gespecificeerde opgaven van de af te dragen en afgedragen gelden beschikbaar.
- 34.5** Indien een waterschap in meer regio's ligt, voorzien de betreffende regio's gezamenlijk in hun financiën op basis van een begroting die na overleg tussen de betrokken besturen van de regio's wordt opgesteld. De te maken kosten worden omgeslagen over de betreffende regio's op basis van het ledenaantal per 1 januari.
- 34.6** Het hoofdbestuur kan op daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek bepalen, dat aan lokale netwerken en regio's, die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend.
- 34.7** Het regiobestuur kan op daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek bepalen, dat lokale netwerken die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend. De voorwaarden daarvoor worden door de regiovergadering vastgesteld.
- 34.8** De netwerken en regio's volgen bij hun financieel beheer de algemene richtlijnen, die door of namens het hoofdbestuur worden gegeven om de vereniging als geheel te laten voldoen aan redelijke eisen van zorgvuldig beheer.

Artikel 35: Geldelijk beheer thematische netwerken

- 35.1** De algemene vergadering stelt jaarlijks, op voorstel van het hoofdbestuur, in de begroting vast welke bijdrage de thematische netwerken ontvangen.
- 35.2** Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het geldelijk beheer van de thematische netwerken en stelt een declaratierichtlijn op basis waarvan de thematisch netwerken kunnen beschikken over de toegewezen middelen.

Artikel 36: Hoogte van de contributie

- 36.1** Op voorstel van het hoofdbestuur stelt de algemene vergadering de hoogte van de contributies vast. Daarbij kunnen gedifferentieerde bedragen gelden.
- 36.2** De contributie kan naar keuze van het lid per maand, per half jaar of per jaar worden voldaan overeenkomstig het bepaalde in artikel 37.
- 36.3** Voor de van toepassing zijnde bedragen en betaaltermijnen is de situatie bij aanvang van de termijn bepalend voor de lopende betalingstermijn. Indien het lid gewijzigde omstandigheden of voorkeuren kenbaar maakt, gaan andere bedragen en betaaltermijnen pas vanaf de eerstvolgende termijnvervaldatum gelden.
- 36.4** Op grond van de financiële draagkracht van een lid kan de landelijk penningmeester, op verzoek van het betreffende lid, binnen door het hoofdbestuur gestelde grenzen bepalen, dat het betreffende lid tijdelijk een lagere dan wel geen contributie betaalt, zolang de financiële draagkracht van het lid dat noodzakelijk maakt.
- 36.5** Leden van de VVD, die zitting hebben in vertegenwoordigende lichamen zoals bestuurscommissies, gemeenteraad, waterschapsbestuur, Provinciale Staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees parlement, of politieke ambtsdrager zijn, betalen bij de

door hen verschuldigde contributie aan de VVD een toeslag, waarvan de hoogte door de algemene vergadering van de VVD-Bestuurdersvereniging wordt bepaald.

Artikel 37: Betaling van de contributie

- 37.1** De contributie is verschuldigd op de eerste dag van de eerstvolgende betaaltermijn.
- 37.2** In geval is gekozen maandelijks betaling, kan deze enkel door automatische incasso worden voldaan.
- 37.3** Bij aanvang van het lidmaatschap is de contributie vanaf de eerste dag van de eerstvolgende kalendermaand verschuldigd naar rato van het aantal nog resterende maanden binnen de gekozen betaaltermijn.
- 37.4** Indien een lid zijn contributie over een totaal van ten minste zes maanden niet heeft betaald, zegt het hoofdbestuur het lidmaatschap van het betreffende lid op. Van een dergelijke opzegging wordt het lid schriftelijk in kennis gesteld. Het hoofdbestuur gaat niet tot opzegging op deze grond over voordat het lid tweemaal op schriftelijke wijze tot betaling is aangemaand. Daarbij kunnen aan het betreffende lid administratiekosten in rekening worden gebracht. Een lid van wie het lidmaatschap op grond van deze bepaling is opgezegd, kan weer als lid worden toegelaten wanneer deze de contributieschuld heeft voldaan. Het staat het hoofdbestuur vrij om de toelating te weigeren op grond van het betaalgedrag van het lid gedurende de jaren dat hij lid is geweest.

Artikel 38: Geldelijk beheer

- 38.1** De landelijk penningmeester is namens het hoofdbestuur belast met het geldelijk beheer binnen de VVD. Als bij reglement onderdelen van de vereniging zijn aangewezen met een eigen bestuur, met uitzondering van thematische netwerken, kennen deze een eigen geldelijk beheer dat door de betreffende penningmeester namens dat bestuur wordt gevoerd. Het hoofdbestuur ziet er op toe dat daarbij de statuten, reglementen en besluiten van de algemene vergadering worden nageleefd.
- 38.2** Ieder lokaalnetwerkbestuur en ieder regiobestuur brengt periodiek schriftelijk verslag uit aan het hoofdbestuur over de eigen financiën op basis van een format dat door het hoofdbestuur ter beschikking wordt gesteld.

Hoofdstuk 8: Commissies

Artikel 39: Commissies

- 39.1 Het hoofdbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde taakonderdelen te laten uitvoeren door commissies.
- 39.2 Deze commissies kunnen het hoofdbestuur adviseren over vraagstukken die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur.
- 39.3 De leden van commissies worden door het hoofdbestuur benoemd, tenzij anders bepaald.
- 39.4 Een lid van het hoofdbestuur is adviseur van deze commissie, tenzij anders bepaald.
- 39.5 Het hoofdbestuur kan voor de werkwijze van de commissies nadere regels stellen.

Artikel 40: Permanente Scoutingscommissie

- 40.1 De permanente scoutingscommissie is een commissie zoals omschreven in artikel 39.
- 40.2 De permanente scoutingscommissie werft en begeleidt leden die in aanmerking komen om door de VVD te worden gekandideerd voor de Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement.
- 40.3 De permanente scoutingscommissie bestaat uit leden, die door de algemene vergadering worden benoemd. De leden van de permanente scoutingscommissie worden benoemd voor de tijd van vijf jaar en zijn éénmaal herbenoembaar. Leden van de permanente scoutingscommissie treden af volgens een op te maken rooster van aftreden.
- 40.4 Bij iedere kandidaatstelling voor de Eerste Kamer, de Tweede Kamer of het Europees Parlement brengt de permanente scoutingscommissie een gemotiveerd advies uit met betrekking tot te kandideren personen.

Artikel 41: Bureau Ethiek

- 41.1 Voor kwesties aangaande integriteit bestaat het bureau ethiek. Hieronder vallen de onderzoekscommissie en de dilemmacommissie.
- 41.2 Het bureau ethiek ziet toe op het beantwoorden van vragen van integriteitsdilemma's en het doen van gevraagd en ongevraagd onderzoek. Bureau ethiek adviseert tevens het hoofdbestuur en is verantwoordelijk voor het bevorderen van het integriteitsbewustzijn binnen de vereniging.
- 41.3 De leden van de commissies, vallende onder het bureau ethiek, bestaan uit minimaal vijf, maar maximaal zes leden. Zij worden door het hoofdbestuur benoemd voor een periode van drie jaar. Deze periode kan éénmaal met drie jaar worden verlengd.
- 41.4 Het bureau ethiek kan schriftelijk of per e-mail worden benaderd. Het contact tussen leden en het bureau ethiek verloopt via de ambtelijk secretaris. Anonieme meldingen worden niet in behandeling genomen.
- 41.5 Het hoofdbestuur kan voor de werkwijze van het bureau ethiek een nadere richtlijn opstellen.

Hoofdstuk 9: Waarderingen

Artikel 42: Ereleden

42.1 Erelid is degene, aan wie wegens zijn bijzondere verdiensten voor de VVD deze titel door de algemene vergadering is verleend.

Artikel 43: Leden van verdienste

43.1 Lid van verdienste is degene, aan wie wegens zijn bijzondere verdiensten voor de VVD in een lokaal netwerk of regio, deze titel is verleend door een lokale netwerkvergadering of regiovergadering.

43.2 Een lokale netwerkvergadering of regiovergadering kan aan een lid dat tot het betreffende lokale netwerk of regio behoort tevens de titel van erevoorzitter van dat lokale netwerk dan wel regio verlenen.

Artikel 44: Overige waarderingsvormen

44.1 Het hoofdbestuur is bevoegd tot het toekennen van de mr. D.U. Stikkerplaquette aan degene die op uitzonderlijke wijze en met grote inzet bezoldigde werkzaamheden voor de VVD heeft uitgevoerd,

44.2 Het hoofdbestuur is bevoegd tot het toekennen van de Thorbeckepenning aan degene die op uitzonderlijke wijze en met grote inzet onbezoldigde werkzaamheden voor de VVD heeft uitgevoerd.

44.3 Het hoofdbestuur is bevoegd tot het instellen van andere waarderingsvormen.

Hoofdstuk 10: Overige bepalingen

Artikel 45: Informatiebeheer

45.1 Binnen de VVD bijgehouden persoonsgegevens worden uitsluitend gebruikt voor de activiteiten van de VVD en statutair specifiek met de VVD verbonden organisaties. Zij worden alleen ter kennis gebracht aan degenen die voor bedoelde activiteiten over die gegevens moeten beschikken. Hierbij wordt de relevante wetgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens in acht genomen. Desgewenst kan het hoofdbestuur nadere richtlijnen opstellen.

Artikel 46: Communicatie

46.1 Het hoofdbestuur kan leden mogelijkheden bieden voor digitale communicatie en hieraan nadere voorwaarden verbinden.

46.2 Daar waar in of krachtens de statuten, het huishoudelijk reglement of door de algemene vergadering vastgestelde reglementen informatie-uitwisseling is voorgeschreven, wordt digitale communicatie geacht te zijn gelijkgesteld met ander vormen van schriftelijke communicatie.

Artikel 47: Afwijking van de procedure

47.1 Indien een lid van oordeel is dat is gehandeld in strijd met de statuten en/of het huishoudelijk reglement, kan dat lid ter zake een klacht indienen bij het bestuur van een bovenliggend gremium. Ten aanzien van een kandidaatstellingsvergadering of een ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten.

47.2 Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven aan het betreffende bestuur, binnen twee weken worden ingediend nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen.

47.3 Indien het betreffende bestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten en/of het huishoudelijk reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat één of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bestuur bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het betreffende bestuur kan ook zelf hierin voorzien.

47.4 Tegen een beslissing door het betreffende bestuur is in het kader van een kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

Hoofdstuk 11: Kandidaatstelling Gemeenteraad

Algemene opmerkingen:

De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

ALV-1 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 51.1

ALV-2 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 52.1

ALV-3 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 54.7

Artikel 48: Aanvang van de procedure

48.1 Uiterlijk 1 oktober, twee jaar voor de verkiezingen publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen en de door de kandidaten verplicht in te vullen formulieren.

Artikel 49: Verantwoordelijkheid

49.1 Het lokale netwerkbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.

49.2 Leden van het lokale netwerkbestuur die op de kandidatenlijst willen staan moeten dit uiterlijk tijdens ALV-1 kenbaar maken. Leden van een lokaal netwerkbestuur kunnen uitsluitend als lijstduwer(s) op de kandidatenlijst en dienen afzonderlijk te worden aangewezen via de in artikel 53 omschreven wijze. Indien leden van een lokaal netwerkbestuur een andere plaats op de kandidatenlijst ambiëren vormen zij vanaf de aanvang van de kandidaatstelling geen onderdeel meer van het lokale netwerkbestuur.

49.3 Wanneer het lokale netwerkbestuur minder dan drie leden kent, zal het regiobestuur van de bovenliggende regio voorzien in de vervulling van alle taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen.

49.4 Het lokale netwerkbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van de selectie van kandidaten te laten uitvoeren door een kandidaatstellingscommissie. Een lid dat deel uitmaakt of heeft uitgemaakt van deze commissie, kan geen (voorlopige) kandidaat meer zijn.

49.5 Het lokale netwerkbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van het opstellen van een conceptverkiezingsprogramma te laten uitvoeren door een verkiezingsprogramma commissie.

49.6 Wanneer het lokale netwerkbestuur verantwoordelijk is voor meer dan één kandidaatstellingsprocedure, is het betreffende lokale netwerkbestuur bevoegd meerdere commissies in de zin van de artikelen 49.5 en 49.6 in te stellen.

49.7 Het lokale netwerkbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid per inliggende gemeente een coördinator aan te stellen die ondersteunt bij de secretariële werkzaamheden in het kader van de kandidaatstellingsprocedure, waaronder de taken zoals omschreven in artikel 58.

Artikel 50: Stemrecht en toegankelijkheid

50.1 Met uitzondering van het vaststellen van het kaderstellend advies, worden besluiten genomen door uitsluitend de gewone leden die woonachtig zijn in de betreffende gemeente en lid zijn van het lokale netwerk. Het lokale netwerk kan in geval het netwerk meerdere gemeenten omvat, besluiten dat in de betreffende gemeenten afzonderlijke ledenvergaderingen (in de zin van een ALV-1, ALV-2 en ALV-3) worden belegd.

50.2 De regels met betrekking tot het stemrecht zoals opgenomen in de artikelen 6.5 en 8.6 van de statuten zijn voor de gehele kandidaatstellingsprocedure van toepassing.

50.3 Alle ledenvergaderingen in het kader van de kandidaatstellingsprocedure zijn toegankelijk voor alle leden van het lokale netwerk waarbinnen ledenvergaderingen worden gehouden. Deze leden hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen.

50.4 In het geval van verkiezingen in het kader van gemeentelijke herindeling, hebben - in afwijking van het bepaalde in artikel 50.1 - alle gewone leden woonachtig in de nieuwe gemeente stemrecht.

Artikel 51: Kaderstellend advies

51.1 Voor 1 juni stelt de lokale netwerkvergadering op voorstel van het lokale netwerkbestuur het

kaderstellend advies voor de kandidatenlijst van alle tot het lokale netwerk behorende gemeenten vast (ALV-1). Het kaderstellend advies moet voldoende recht doen aan de verschillende karakters van inliggende gemeenten.

- 51.2** Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:
- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
 - b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden;
 - c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben, waarbij ten minste de herkenbaarheid van de kandidaten binnen de eigen gemeente wordt gewaarborgd;
 - d. een besluit over het verplichten van een VOG voor de gehele kandidatenlijst of uitsluitend voor de verkiesbare plaatsen;
 - e. of de beperkingen op mandaten volgens artikel 24.5 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de wet;
 - f. een besluit over het al dan niet afzonderlijk aanwijzen van lijstduwers en eventuele aanvullende criteria die voor deze plaats(en) gelden;
 - g. een besluit over het al dan niet afzonderlijk aanwijzen van de lijsttrekker en eventuele aanvullende criteria die voor deze plaats gelden;
 - h. een besluit over de deelname aan beraadslagingen en stemmingen van (voorlopige) kandidaten bij activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure;
 - i. een besluit over het al dan niet houden van een ledenraadpleging om de kandidatenlijst vast te stellen. Voor dit besluit dient het hoofdbestuur direct na ALV-1 om toestemming gevraagd te worden.
- 51.3** Tevens stelt het lokale netwerkbestuur de leden tijdens ALV-1 in kennis van het vervolg van de kandidaatstellingsprocedure.
- 51.4** In het in artikel 49.7 bedoelde geval wordt het in dit hoofdstuk bepaalde omtrent de lijsttrekker, de lijstduwer, de voorlopige en de definitieve groslijst, de advieslijst, het verkiezingsprogramma, de kandidaatstellingsvergadering en de kandidatenlijst gelezen als geldend voor de verkiezing in de onderscheiden gemeente.

Artikel 52: Lijsttrekker

- 52.1** Indien door de lokale netwerkvergadering in het kaderstellend advies is besloten de lijsttrekker afzonderlijk aan te wijzen, dient deze te worden benoemd in een lokale netwerkvergadering, te houden uiterlijk op 15 november (ALV-2).
- 52.2** Het lokale netwerkbestuur stelt de leden die behoren tot het betreffende lokale netwerk minimaal vier weken voor ALV-2 op de hoogte van de door het lokale netwerkbestuur gestelde kandidaat en vermeldt daarbij tevens de mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten. De sluitingstermijn hiervoor ligt minimaal twee weken na de bekendmaking, doch uiterlijk twee weken voor ALV-2.
- 52.3** De afzonderlijke aanwijzing van een lijsttrekker is alleen mogelijk in een ledenvergadering waarvoor de oproeping ten minste twee weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle bij of door het lokale netwerkbestuur geldig gestelde kandidaten met de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier en een gemotiveerde beoordeling van deze kandidaten.
- 52.4** Indien een gestelde kandidaat-lijsttrekker, ook na hiertoe schriftelijk door het lokale netwerkbestuur te zijn uitgenodigd, de kandidatuur voor het lijsttrekkerschap niet tijdig schriftelijk bevestigt door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, is de kandidaatstelling ongeldig en wordt hij niet in de oproeping voor de ledenvergadering vermeld.
- 52.5** De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker wordt op de eerste plaats van de kandidatenlijst gekandideerd en is geen voorlopige kandidaat meer.
- 52.6** De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker treedt op als adviseur van het lokale netwerkbestuur, dan wel de kandidaatstellingscommissie, bij alle besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
- 52.7** In het in artikel 49.7 bedoelde geval treedt voor elke gemeente binnen het lokale netwerk de voor de verkiezing in die gemeente aangewezen lijsttrekker op als adviseur uitsluitend van de die verkiezing betreffende kandidaatstellingscommissie

Artikel 53: Lijstduwer

- 53.1** Indien door de lokale netwerkvergadering is besloten één of meerdere lijstduwers afzonderlijk aan te wijzen, dienen zij uiterlijk in ALV-2, door de lokale netwerkvergadering te worden

- benoemd.
- 53.2** De afzonderlijke aanwijzing van een lijstduwer is alleen mogelijk in een lokale netwerkvergadering waarvoor de oproeping ten minste twee weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle daarvoor bij of door het lokale netwerkbestuur geldig gestelde kandidaten.
- 53.3** Indien meer dan één lijstduwer wordt aangewezen, bepaalt de lokale netwerkvergadering hun onderlinge volgorde.
- 53.4** De afzonderlijk aangewezen lijstduwers worden op de laatste plaatsen van de kandidatenlijst gekandideerd en zijn geen voorlopige kandidaat meer.

Artikel 54: Kandidatenlijst

Kandidaatstelling en voorlopige groslijst

- 54.1** Tot 1 oktober kunnen het lokale netwerkbestuur en de leden die behoren tot het betreffende lokale netwerk via een door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier, voorlopige kandidaten, die voldoen aan de eisen zoals gesteld in het kaderstellend advies, voordragen bij het lokale netwerkbestuur.
- 54.2** Alle kandidaten worden op alfabetische volgorde op de voorlopige groslijst geplaatst.
- 54.3** Het lokale netwerkbestuur maakt minimaal twee weken voor ALV-2, middels toezending aan de leden de concept voorlopige groslijst bekend. Op het moment van bekendmaking van de concept voorlopige groslijst dienen alle voorlopige kandidaten lid te zijn van de VVD.
- 54.4** Het lokale netwerkbestuur roept ten minste twee weken tevoren (ALV-2) bijeen. In deze vergadering wordt besloten welke personen de lokale netwerkvergadering op de voorlopige groslijst wenst op te nemen en wordt vervolgens de definitieve groslijst vastgesteld. De vergadering kan hierop ook leden van de VVD opnemen die niet tevoren aan het lokale netwerkbestuur zijn genoemd.
- 54.5** Voorlopige kandidaten hebben toegang tot ALV-3 en mogen aan de beraadslagingen en stemming deelnemen, tenzij de lokale netwerkvergadering in het kaderstellend advies anders heeft besloten.

Advieslijst

- 54.6** Het lokale netwerkbestuur stelt de advieslijst vast door de kandidaten die voorkomen op de definitieve groslijst te plaatsen in volgorde van voorkeur waarbij het kaderstellend advies in acht wordt genomen.
- Het lokale netwerkbestuur kan hierbij worden geadviseerd door:
- a. de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker;
 - b. de voorzitter van de fractie;
 - c. indien als zodanig benoemd: de kandidaatstellingscommissie.

Kandidaatstellingsvergadering

- 54.7** Het lokale netwerkbestuur roept de lokale netwerkvergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld ten minste twee weken tevoren bijeen en verzendt hierbij tevens de advieslijst. Deze vergadering vindt uiterlijk plaats op 15 december (ALV-3).
- 54.8** Bij de advieslijst vermeldt het lokale netwerkbestuur alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 56.4 heeft ontvangen.
- 54.9** Behalve de leden die deel uitmaken van het lokale netwerk hebben de door het regiobestuur en door het hoofdbestuur aangewezen leden toegang tot ALV-3. Eveneens hebben zij het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen, tenzij zij voldoen aan de in artikel 50.1 gestelde vereisten.
- 54.10** In ALV-3 wordt aan de hand van de advieslijst de kandidatenlijst definitief vastgesteld onder toepassing van de in artikel 18 voorgeschreven stemprocedure.
- 54.11** Het lokale netwerkbestuur stelt de leden die behoren tot het betreffende lokale netwerk op de hoogte van de besluiten die zijn genomen in ALV-3.

Vaststelling kandidatenlijst middels een ledenraadpleging

- 54.12** De kandidatenlijst wordt vastgesteld middels een ledenraadpleging onder de leden die behoren tot het betreffende lokale netwerk respectievelijk de leden die behoren tot een inliggende gemeente van het lokale netwerk, met uitzondering van hetgeen bepaald is in artikel 54.25, na een besluit hiertoe in het kaderstellend advies en na goedkeuring van het hoofdbestuur. De ledenraadpleging eindigt uiterlijk op 15 december en duurt minimaal één week.
- 54.13** Voor het stemrecht tijdens de ledenraadpleging gelden de voorwaarden zoals omschreven in de artikelen 6.6 t/m 6.8 en 8.6 van de statuten.
- 54.14** Alle stemgerechtigde leden ontvangen uiterlijk één week voorafgaand aan de

ledenraadpleging een oproeping voor de ledenraadpleging.

54.15 Het lokale netwerkbestuur verzendt de advieslijst ten minste twee weken voor aanvang van de ledenraadpleging naar de stemgerechtigde leden. Bij de advieslijst vermeldt het lokale netwerkbestuur alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 56.4 heeft ontvangen.

54.16 De ledenraadpleging kan alleen georganiseerd worden door het hoofdbestuur.

54.17 De kosten van de ledenraadpleging komen voor rekening van het lokale netwerk.

Verloop van de ledenraadpleging

54.18 De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de advieslijst, buiten de eventueel afzonderlijk aangewezen lijsttrekker en lijstduwer(s).

54.19 Bij de stemming geeft het lid een voorkeursvolgorde aan alle kandidaten op de advieslijst.

54.20 Het recht een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeursvolgorde op te geven.

54.21 De uitslag wordt als volgt bepaald:

a. Aan de kandidaten van de voorkeurslijst wordt een stemwaarde toegekend. Aan de hoogst geplaatste kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal kandidaten op de advieslijst. Van de eerstvolgende kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.

b. De kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, wordt als eerste gekozen. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als tweede gekozen, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er plaatsen op de lijst te vervullen zijn. Wanneer de lijsttrekker afzonderlijk is aangewezen, wordt de kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, als eerste gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, direct onder de lijsttrekker. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als tweede gekozen, c.q. vervult de derde plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er plaatsen op de lijst te vervullen zijn.

c. Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaarde totaal, dan is de volgorde van de advieslijst leidend.

d. Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging.

54.22 Het hoofdbestuur stelt de leden zo spoedig mogelijk op de hoogte van de uitslag van de ledenraadpleging en het opkomstpercentage.

54.23 Wanneer minder dan 50% + 1 van de stemgerechtigde leden hun stem hebben uitgebracht, wordt de definitieve volgorde van de kandidatenlijst vastgesteld conform de advieslijst.

Artikel 55: Beëindigen kandidatuur

55.1 Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:

a. het einde van het lidmaatschap van de VVD;

b. een aan het lokale netwerkbestuur gerichte schriftelijke verklaring van de kandidaat met die strekking;

c. ambtshalve beëindiging indien de kandidaat niet de voorwaarden voor de kandidatuur accepteert of de vereiste formulieren niet ondertekent;

d. een daartoe strekkend besluit van de ledenvergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen;

e. een gemotiveerd besluit van het hoofdbestuur;

f. het door de kandidaat niet ondertekenen van de op dat moment geldende VVD Vuistregels Integriteit.

Artikel 56: Verkiezingsprogramma

56.1 Het verkiezingsprogramma wordt uiterlijk in ALV-2 door de lokale netwerkvergadering vastgesteld.

56.2 Het lokale netwerkbestuur verstuurt het concept-verkiezingsprogramma uiterlijk twee weken voorafgaand aan ALV-2 aan de leden die behoren tot het lokale netwerk.

56.3 Ieder stemgerechtigd lid is bevoegd om amendementen in te dienen op het verkiezingsprogramma op een door het lokale netwerkbestuur te bepalen wijze.

56.4 Kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig, doch uiterlijk binnen vierentwintig uur na vaststelling van het

verkiezingsprogramma door de lokale netwerkvergadering, schriftelijk dienen te doen bij het lokale netwerkbestuur. Het lokale netwerkbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken aan de leden.

Artikel 57: Bereidverklaring

57.1 Voorlopige kandidaten dienen schriftelijk met gebruikmaking en door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, hun voorlopige kandidatuur te bevestigen. Uiterlijk 1 november dienen alle personen die voorkomen op de voorlopige groslijst deze bereidverklaring te hebben ondertekend. Personen die na 1 november als kandidaat worden toegevoegd, dienen de bereidverklaring uiterlijk 15 november te hebben ondertekend.

Artikel 58: Inlevering van de kandidatenlijst

- 58.1** Het lokale netwerkbestuur vraagt schriftelijk aan eenieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 58.2** Het lokale netwerkbestuur is bevoegd namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn en na herhaaldelijk verzoek ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst te schrappen.
- 58.3** Na het uitvallen van een kandidaat kan het lokale netwerkbestuur de kandidatenlijst herzien door opschuiving van de kandidaten, in de volgorde zoals door de kandidaatstellingsvergadering is vastgesteld.
- 58.4** De secretaris van het lokale netwerkbestuur is belast met het verzamelen van de ingevolgde de Kieswet voorgeschreven verklaring van instemming en het verzamelen van de benodigde documenten voor de dag der kandidaatstelling.
- 58.5** De secretaris van het lokale netwerkbestuur draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst en overige benodigde documenten zoals bedoeld in de Kieswet, alsmede – indien daartoe is besloten – voor verbinding van de lijst(en) tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.
- 58.6** Als het lokale netwerkbestuur niet tijdig voor de administratieve afhandeling zorgdraagt, dan is het bestuur van de bovenliggende bestuurslaag gerechtigd er voor te zorgen dat de werkzaamheden alsnog worden verricht.

Artikel 59: Onvoorziene gevallen

- 59.1** In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur, al dan niet na overleg met het betreffende lokale netwerkbestuur.
- 59.2** In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van de definitieve kandidatenlijst verloopt conform de procedure in dit reglement.
- 59.3** Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Hoofdstuk 12: Kandidaatstelling Provinciale Staten

Algemene opmerkingen:

De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

ALV-1 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 63.1

ALV-2 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 64.1

ALV-3 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 66.8

Artikel 60: Aanvang van de procedure

60.1 Uiterlijk 1 oktober, twee jaar voor de verkiezingen publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen en de door de kandidaten verplicht in te vullen formulieren.

Artikel 61: Verantwoordelijkheid

61.1 Het regiobestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.

61.2 Leden van het regiobestuur die op de kandidatenlijst willen staan moeten dit uiterlijk tijdens ALV-1 kenbaar maken. Leden van een regiobestuur kunnen uitsluitend als lijstduwer(s) op de kandidatenlijst en dienen afzonderlijk te worden aangewezen via de in artikel 65 omschreven wijze. Indien leden van een regiobestuur een andere plaats op de kandidatenlijst ambiëren vormen zij vanaf de aanvang van de kandidaatstelling geen onderdeel meer van het regiobestuur.

61.3 Het regiobestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van de selectie van kandidaten te laten uitvoeren door een kandidaatstellingscommissie. Een lid dat deel uitmaakt of heeft uitgemaakt van deze commissie, kan geen (voorlopige) kandidaat meer zijn.

61.4 Het regiobestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van het opstellen van een concept-verkiezingsprogramma te laten uitvoeren door een verkiezingsprogramma commissie.

61.5 Wanneer het regiobestuur verantwoordelijk is voor meer dan één kandidaatstellingsprocedure, is het betreffende regiobestuur bevoegd meerdere commissies in de zin van de artikelen 61.4 en 61.5 in te stellen.

61.6 Het regiobestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid per inliggende provincie een coördinator aan te stellen die ondersteunt bij de secretariële werkzaamheden in het kader van de kandidaatstellingsprocedure, waaronder de taken zoals omschreven in artikel 70.

Artikel 62: Stemrecht en toegankelijkheid

62.1 Besluiten worden genomen door uitsluitend de gewone leden die woonachtig zijn in de betreffende provincie en lid zijn van een lokaal netwerk dat tot de provincie behoort. In het geval een regio meerdere provincies omvat, worden in de betreffende provincies afzonderlijke ledenvergaderingen (in de zin van een ALV-1, ALV-2 en ALV-3) belegd. De regels met betrekking tot het stemrecht zoals opgenomen in de artikelen 6.5 en 8.6 van de statuten zijn voor de gehele kandidaatstellingsprocedure van toepassing.

62.2 Alle ledenvergadering in het kader van de kandidaatstellingsprocedure zijn toegankelijk voor alle leden van de regio. De leden hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen.

Artikel 63: Kaderstellend advies

63.1 Voor 1 juni stelt de regiovergadering op voorstel van het regiobestuur per provincie een afzonderlijk kaderstellend advies voor de kandidatenlijst vast (ALV-1).

63.2 Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:

- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
- b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden
- c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben, waarbij tenminste de regionale herkenbaarheid van de kandidaten wordt gewaarborgd;
- d. of en zo ja op welke wijze in het lijstdeel kandidaten in een regionaal bepaalde voorkeur

- zullen worden geplaatst;
- e. een besluit over het verplichten van een VOG voor de gehele kandidatenlijst of uitsluitend voor de verkiesbare plaatsen;
 - f. of de beperkingen op mandaten volgens artikel 24.5 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de wet;
 - g. een besluit over het al dan niet afzonderlijk aanwijzen van lijstduwers en eventuele aanvullende criteria die voor deze plaats(en) gelden;
 - h. een besluit over het al dan niet afzonderlijk aanwijzen van de lijsttrekker en eventuele aanvullende criteria die voor deze plaats gelden;
 - i. een besluit over de deelname aan beraadslagingen en stemmingen van (voorlopige) kandidaten bij activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure;
 - j. een besluit over het al dan niet houden van een ledenraadpleging om de kandidatenlijst vast te stellen. Voor dit besluit dient het hoofdbestuur direct na ALV-1 om toestemming gevraagd te worden.
- 63.3** Tevens stelt het regiobestuur de leden tijdens ALV-1 in kennis van het vervolg van de kandidaatstellingsprocedure.
- 63.4** In het in artikel 61.6 bedoelde geval wordt het in dit hoofdstuk bepaalde omtrent de lijsttrekker, de lijstduwer, de voorlopige en definitieve groslijst, de advieslijst, het verkiezingsprogramma, de kandidaatstellingsvergadering en de kandidatenlijst gelezen als geldend voor de verkiezing in de onderscheiden provincie.

Artikel 64: Lijsttrekker

- 64.1** Indien door de regiovergadering in het kaderstellend advies is besloten de lijsttrekker afzonderlijk aan te wijzen, dient deze te worden benoemd in een regiovergadering, te houdenuiterlijk op 15 november (ALV-2).
- 64.2** Het regiobestuur stelt de leden die behoren tot de betreffende regio minimaal zes weken voor ALV-2 op de hoogte van de door het regiobestuur gestelde kandidaat en vermeldt daarbij tevens de mogelijkheid voor lokale netwerkvergaderingen van de lokale netwerken die behoren tot de betreffende provincie, tot het stellen van tegenkandidaten. De sluitingstermijn hiervoor ligt minimaal vier weken na de bekendmaking, doch uiterlijk twee weken voor ALV-2.
- 64.3** De afzonderlijke aanwijzing van een lijsttrekker is alleen mogelijk in een regiovergadering waarvoor de oproeping ten minste twee weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle bij of door het regiobestuur geldig gestelde kandidaten met de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier en een gemotiveerde beoordeling van deze kandidaten.
- 64.4** Indien de gestelde kandidaat-lijsttrekker, ook na hiertoe schriftelijk door het regiobestuur te zijn uitgenodigd, de kandidatuur voor het lijsttrekkerschap niet tijdig schriftelijk bevestigt door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, is de kandidaatstelling ongeldig en wordt hij niet in de oproeping voor de ledenvergadering vermeld.
- 64.5** De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker wordt op de eerste plaats van de kandidatenlijst gekandideerd en is geen voorlopige kandidaat meer.
- 64.6** De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker treedt op als adviseur van het regiobestuur dan wel de kandidaatstellingscommissie bij alle besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
- 64.7** In het in artikel 61.6 bedoelde geval treedt voor elke provincie binnen de regio de voor de verkiezing in die provincie aangewezen lijsttrekker op als adviseur uitsluitend van de die verkiezing betreffende kandidaatstellingscommissie.

Artikel 65: Lijstduwer

- 65.1** Indien door de regiovergadering is besloten één of meerdere lijstduwers afzonderlijk aan te wijzen, dienen zij uiterlijk in ALV-2 door de regiovergadering te worden benoemd.
- 65.2** De afzonderlijke aanwijzing van een lijstduwer is alleen mogelijk in een regiovergadering waarvoor de oproeping ten minste twee weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle daarvoor bij of door het regiobestuur geldig gestelde kandidaten.
- 65.3** Indien meer dan één lijstduwer wordt aangewezen, bepaalt de regiovergadering hun onderlinge volgorde.
- 65.4** De afzonderlijk aangewezen lijstduwers worden op de laatste plaatsen van de kandidatenlijst gekandideerd en zijn geen voorlopige kandidaat meer.

Artikel 66: Kandidatenlijst

Kandidaatstelling en voorlopige groslijst

- 66.1** Tot 1 oktober kunnen het regiobestuur en lokale netwerkvergaderingen die behoren tot de betreffende provincie, middels een door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier, voorlopige kandidaten, die voldoen aan de eisen zoals gesteld in het kaderstellend advies, voordragen bij het regiobestuur.
- 66.2** Alle kandidaten worden op alfabetische volgorde op de voorlopige groslijst geplaatst.
- 66.3** Het regiobestuur maakt minimaal twee weken voor ALV-2, middels toezending aan de leden de concept voorlopige groslijst bekend. Op het moment van bekendmaking van de concept voorlopige groslijst dienen alle voorlopige kandidaten lid te zijn van de VVD.
- 66.4** Het regiobestuur roept ten minste twee weken tevoren ALV-2 bijeen. In deze vergadering wordt besloten welke personen de regiovergadering op de voorlopige groslijst wenst op te nemen en wordt vervolgens de definitieve groslijst vastgesteld. De vergadering kan hierop ook leden van de VVD opnemen die niet tevoren aan het regiobestuur zijn genoemd.
- 66.5** De voorlopige kandidaat dient te verklaren dat hij bij de verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden en dat hij zal bevorderen dat de samenstelling van de Eerste Kamerfractie overeenkomt met de vastgestelde kandidatenlijst.
- 66.6** Voorlopige kandidaten hebben toegang tot ALV-3 en mogen aan de beraadslagingen en stemming deelnemen, tenzij de regiovergadering in het kaderstellend advies anders heeft besloten.

Advieslijst

- 66.7** Het regiobestuur stelt de advieslijst vast door de kandidaten die voorkomen op de definitieve groslijst te plaatsen in volgorde van voorkeur waarbij het kaderstellend advies in acht wordt genomen. Het regiobestuur kan hierbij worden geadviseerd door:
- de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker;
 - de voorzitter van de fractie;
 - indien als zodanig benoemd: de kandidaatstellingscommissie.

Kandidaatstellingsvergadering

- 66.8** Het regiobestuur roept de regiovergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld ten minste twee weken tevoren bijeen en verzendt hierbij tevens de advieslijst. De vergadering vindt uiterlijk plaats op 15 december (ALV-3).
- 66.9** Bij de advieslijst vermeldt het regiobestuur alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 68.4 heeft ontvangen.
- 66.10** Behalve de leden van de regio hebben de door het regiobestuur en door het hoofdbestuur aangewezen leden toegang tot ALV-3. Eveneens hebben zij het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen, tenzij zij voldoen aan de in artikel 62.1 gestelde vereisten.
- 66.11** In ALV-3 wordt aan de hand van de advieslijst de kandidatenlijst definitief vast onder toepassing van de in artikel 12 voorgeschreven stemprocedure.
- 66.12** Het regiobestuur stelt de leden die behoren tot de regio op de hoogte van de besluiten die zijn genomen in ALV-3.

Vaststelling kandidatenlijst middels een ledenraadpleging

- 66.13** De kandidatenlijst wordt vastgesteld middels een ledenraadpleging onder de leden die behoren tot de betreffende regio, met uitzondering van hetgeen bepaald is in artikel 66.26, na een besluit hiertoe in het kaderstellend advies en na goedkeuring van het hoofdbestuur. De ledenraadpleging eindigt uiterlijk op 15 december en duurt minimaal één week.
- 66.14** Voor het stemrecht tijdens de ledenraadpleging gelden de voorwaarden zoals omschreven in de artikelen 6.6 t/m 6.8 en 8.6 van de statuten.
- 66.15** Alle stemgerechtigde leden ontvangen uiterlijk één week voorafgaand aan de ledenraadpleging een oproeping voor de ledenraadpleging.
- 66.16** Het regiobestuur verzendt de advieslijst ten minste twee weken voor aanvang van de ledenraadpleging naar de leden. Bij de advieslijst vermeldt het regiobestuur alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 68.4 heeft ontvangen.
- 66.17** De ledenraadpleging kan alleen georganiseerd worden door het hoofdbestuur.
- 66.18** De kosten van de ledenraadpleging komen voor rekening van de regio.

Verloop van de ledenraadpleging

- 66.19** De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de advieslijst, buiten de eventueel afzonderlijk aangewezen lijsttrekker en lijstduwer(s).
- 66.20** Bij de stemming geeft het lid een voorkeursvolgorde aan alle kandidaten op de advieslijst.
- 66.21** Het recht een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid

een voorkeursvolgorde op te geven.

66.22 De uitslag wordt als volgt bepaald:

- a. Aan de kandidaten van de voorkeurslijst wordt een stemwaarde toegekend. Aan de hoogst geplaatste kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal kandidaten op de advieslijst. Van de eerstvolgende kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.
- b. De kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, wordt als eerste gekozen. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als tweede gekozen, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er plaatsen op de lijst te vervullen zijn. Wanneer de lijsttrekker afzonderlijk is aangewezen, wordt de kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, als eerste gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, direct onder de lijsttrekker. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als tweede gekozen, c.q. vervult de derde plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er plaatsen op de lijst te vervullen zijn.
- c. Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaarde totaal, dan is de volgorde van de advieslijst leidend.
- d. Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging.

66.23 Het hoofdbestuur stelt de leden zo spoedig mogelijk op de hoogte van de uitslag van de ledenraadpleging en het opkomstpercentage.

66.24 De definitieve kandidatenlijst wordt vastgesteld door het gemiddelde van de resultaten van de ledenraadpleging en de advieslijst, waarbij beide componenten evenredig bijdragen aan de totale uitslag. Indien twee of meer kandidaten een evenredig aantal punten ontvangen is de uitkomst van de ledenraadpleging leidend.

Artikel 67: Beëindigen kandidatuur

67.1 Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:

- a. het einde van het lidmaatschap van de VVD;
- b. een aan het regiobestuur gerichte schriftelijke verklaring van de kandidaat met die strekking;
- c. ambtshalve beëindiging indien de kandidaat niet de voorwaarden voor de kandidatuur accepteert of de vereiste formulieren niet ondertekent;
- d. een daartoe strekkend besluit van de ledenvergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen;
- e. een gemotiveerd besluit van het hoofdbestuur;
- f. het door de kandidaat niet ondertekenen van de op dat moment geldende VVD Vuistregels Integriteit.

Artikel 68: Verkiezingsprogramma

68.1 Het verkiezingsprogramma wordt uiterlijk in ALV-2 door de regiovergadering vastgesteld.

68.2 Het regiobestuur verstuurt het concept-verkiezingsprogramma uiterlijk twee weken voorafgaand aan ALV-2 aan de leden die behoren tot de regio.

68.3 Ieder stemgerechtigd lid is bevoegd om amendementen in te dienen op het verkiezingsprogramma op een door het regiobestuur te bepalen wijze.

68.4 Kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig, doch uiterlijk binnen vierentwintig uur na vaststelling van het verkiezingsprogramma door de regiovergadering, schriftelijk dienen te doen bij het regiobestuur. Het regiobestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken aan de leden.

Artikel 69: Bereidverklaring

69.1 Voorlopige kandidaten dienen schriftelijk met gebruikmaking en door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, hun voorlopige kandidatuur te bevestigen. Uiterlijk 1 november dienen alle personen die voorkomen op de voorlopige groslijst deze bereidverklaring te hebben ondertekend. Personen die na 1 november als kandidaat worden toegevoegd, dienen de bereidverklaring uiterlijk 15 november te hebben ondertekend.

Artikel 70: Inlevering van de kandidatenlijst

- 70.1** Het regiobestuur vraagt schriftelijk aan eenieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 70.2** Het regiobestuur is bevoegd namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn en na herhaaldelijk verzoek ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst te schrappen.
- 70.3** Na het uitvallen van een kandidaat kan het regiobestuur de kandidatenlijst herzien door opschuiving van de kandidaten, in de volgorde zoals door de kandidaatstellingsvergadering is vastgesteld.
- 70.4** De secretaris van het regiobestuur is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaring van instemming en het verzamelen van de benodigde documenten voor de dag der kandidaatstelling.
- 70.5** De secretaris van het regiobestuur draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst en overige benodigde documenten zoals bedoeld in de Kieswet.
- 70.6** Als het regiobestuur niet tijdig voor de administratieve afhandeling zorg draagt, dan is het bestuur van de bovenliggende bestuurslaag gerechtigd er voor te zorgen dat de werkzaamheden alsnog worden verricht.

Artikel 71: Onvoorziene gevallen

- 71.1** In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur, al dan niet na overleg met het betreffende regiobestuur.
- 71.2** In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van de definitieve kandidatenlijst verloopt conform de procedure in dit reglement.
- 71.3** Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Hoofdstuk 13: Kandidaatstelling Waterschappen

Algemene opmerkingen

De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

ALV-1 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 75.1

ALV-2 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 76.1

ALV-3 betekent in dit hoofdstuk de ALV als bedoeld in artikel 78.7

Artikel 72: Aanvang van de procedure

72.1 Uiterlijk 1 oktober, twee jaar voor de verkiezingen publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen en de door de kandidaten verplicht in te vullen formulieren.

Artikel 73: Verantwoordelijkheid

- 73.1** Het regiobestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.
- 73.2** Indien een waterschap binnen de grenzen van meer dan één regio valt, voorzien de besturen van de betreffende regio's in de uitvoering van de kandidaatstellingsprocedure. De verantwoordelijkheid voor het secretariaat berust bij één van de benoemde regiobestuurders.
- 73.3** Indien een waterschap binnen de grenzen van meer dan één regio valt, bestaat de ledenvergadering uit de gewone leden die woonachtig zijn in het betreffende waterschap en lid zijn van lokale netwerken die geheel of gedeeltelijk behoren tot het betreffende waterschap.
- 73.4** Leden van een regiobestuur die op de kandidatenlijst willen staan moeten dit uiterlijk tijdens ALV-1 kenbaar maken. Leden van een regiobestuur kunnen uitsluitend als lijstduwer(s) op de kandidatenlijst en dienen afzonderlijk te worden aangewezen via de in artikel 77 omschreven wijze. Indien leden van een regiobestuur een andere plaats op de kandidatenlijst ambiëren vormen zij vanaf de aanvang van de kandidaatstelling geen onderdeel meer van het regiobestuur.
- 73.5** Het regiobestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van de selectie van kandidaten te laten uitvoeren door een kandidaatstellingscommissie. Een lid dat deel uitmaakt of heeft uitgemaakt van deze commissie, kan geen (voorlopige) kandidaat meer zijn.
- 73.6** Het regiobestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van het opstellen van een concept-verkiezingsprogramma te laten uitvoeren door een verkiezingsprogrammacommissie.
- 73.7** Wanneer het regiobestuur verantwoordelijk is voor meer dan één kandidaatstellingsprocedure, is het regiobestuur bevoegd meerdere commissies in de zin van de artikelen 73.7 en 73.8 in te stellen.
- 73.8** Het regiobestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid per inliggend waterschap een coördinator aan te stellen die ondersteunt bij de secretariële werkzaamheden in het kader van de kandidaatstellingsprocedure, waaronder de taken zoals omschreven in artikel 82.

Artikel 74: Stemrecht en toegankelijkheid

- 74.1** Besluiten worden genomen door uitsluitend de gewone leden van de VVD die woonachtig zijn in het betreffende waterschap en lid zijn van een lokaal netwerk dat tot een van de betreffende regio's behoort. In het geval een regio meerdere waterschappen omvat, worden in de betreffende waterschappen afzonderlijke ledenvergaderingen (in de zin van een ALV-1, ALV-2 en een ALV-3) belegd.
- 74.2** De regels met betrekking tot het stemrecht zoals bepaald in de artikelen 6.5 en 8.6 van de statuten zijn voor de gehele kandidaatstellingsprocedure van toepassing.
- 74.3** Alle ledenvergadering in het kader van de kandidaatstellingsprocedure zijn toegankelijk voor alle leden van de betreffende regio. Deze leden hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen.

Artikel 75: Kaderstellend advies

- 75.1** Voor 1 juni stelt de regiovergadering op voorstel van het regiobestuur per waterschap een afzonderlijk kaderstellend advies voor de kandidatenlijst vast (ALV-1).
- 75.2** Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:
- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
 - b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden;
 - c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben, waarbij ten minste de regionale herkenbaarheid van de kandidaten wordt gewaarborgd;
 - d. of en zo ja op welke wijze in het lijstdeel kandidaten in een regionaal bepaalde voorkeur zullen worden geplaatst;
 - e. een besluit over het verplichten van een VOG voor de gehele kandidatenlijst of uitsluitend voor de verkiesbare plaatsen.
 - f. of de beperkingen op mandaten volgens artikel 24.5 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de wet;
 - g. een besluit over het al dan niet afzonderlijk aanwijzen van lijstduwers eventuele aanvullende criteria die voor deze plaats(en) gelden;
 - h. een besluit over het al dan niet afzonderlijk aanwijzen van de lijsttrekker eventuele aanvullende criteria die voor deze plaats gelden;
 - i. een besluit over de deelname aan beraadslagingen en stemmingen van (voorlopige) kandidaten bij activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure;
 - j. een besluit over het al dan niet houden van een ledenraadpleging om de kandidatenlijst vast te stellen. Voor dit besluit dient het hoofdbestuur direct na ALV-1 om toestemming gevraagd te worden.
- 75.3** Tevens stelt het regiobestuur de leden tijdens ALV-1 in kennis over het vervolg van de kandidaatstellingsprocedure.
- 75.4** In het in artikel 73.9 bedoelde geval wordt het in dit hoofdstuk bepaalde omtrent de lijsttrekker, de lijstduwer, de voorlopige en definitieve groslijst, de advieslijst, het verkiezingsprogramma, de kandidaatstellingsvergadering en de kandidatenlijst gelezen als geldend voor de verkiezing in het onderscheiden waterschap.

Artikel 76: Lijsttrekker

- 76.1** Indien door de regiovergadering in het kaderstellend advies is besloten de lijsttrekker afzonderlijk aan te wijzen, dient deze te worden benoemd in een regiovergadering, te houden uiterlijk op 15 november (ALV-2).
- 76.2** Het regiobestuur stelt de leden die behoren tot de regio minimaal zes weken voor ALV-2 op de hoogte van de door het regiobestuur gestelde kandidaat en vermeldt daarbij tevens de mogelijkheid voor lokale netwerkvergaderingen van de lokale netwerken die geheel of gedeeltelijk behoren tot het betreffende waterschap, tot het stellen van tegenkandidaten. De sluitingstermijn hiervoor ligt minimaal vier weken na de bekendmaking, doch uiterlijk twee weken voor ALV-2.
- 76.3** De afzonderlijke aanwijzing van een lijsttrekker is alleen mogelijk in een regiovergadering waarvoor de oproeping ten minste twee weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle bij of door het regiobestuur geldig gestelde kandidaten met de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier en een gemotiveerde beoordeling van deze kandidaten.
- 76.4** Indien de gestelde kandidaat-lijsttrekker, ook na hiertoe schriftelijk door het regiobestuur te zijn uitgenodigd, de kandidatuur voor het lijsttrekkerschap niet tijdig schriftelijk bevestigt door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, is de kandidaatstelling ongeldig en wordt hij niet in de oproeping voor de regiovergadering vermeld.
- 76.5** De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker wordt op de eerste plaats van de kandidatenlijst gekandideerd en is geen voorlopige kandidaat meer.
- 76.6** De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker treedt op als adviseur van het regiobestuur dan wel de kandidaatstellingscommissie bij alle besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
- 76.7** In het in artikel 73.9 bedoelde geval treedt voor elk waterschap binnen de regio respectievelijk de regio's de voor de verkiezing in dat waterschap aangewezen lijsttrekker op als adviseur uitsluitend van de die verkiezing betreffende kandidaatstellingscommissie.

Artikel 77: Lijstduwer

- 77.1** Indien door de regiovergadering is besloten één of meerdere lijstduwers afzonderlijk aan te

- wijzen, dienen zij uiterlijk in ALV-2 door de regiovergadering te worden benoemd.
- 77.2** De afzonderlijke aanwijzing van een lijstduwer is alleen mogelijk in een regiovergadering waarvoor de oproeping ten minste twee weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle daarvoor bij of door het regiobestuur geldig gestelde kandidaten.
- 77.3** Indien meer dan één lijstduwer wordt aangewezen, bepaalt de ledenvergadering hun onderlinge volgorde.
- 77.4** De afzonderlijk aangewezen lijstduwers worden op de laatste plaatsen van de kandidatenlijst gekandideerd en zijn geen voorlopige kandidaat meer.

Artikel 78: Kandidatenlijst

Kandidaatstelling en voorlopige groslijst

- 78.1** Tot 1 oktober kunnen het regiobestuur en lokale netwerkvergaderingen die geheel of gedeeltelijk behoren tot het betreffende waterschap, via een door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier, voorlopige kandidaten, die voldoen aan de eisen zoals gesteld in het kaderstellend advies, voordragen bij het regiobestuur.
- 78.2** Alle kandidaten worden op alfabetische volgorde op de voorlopige groslijst geplaatst.
- 78.3** Het regiobestuur maakt minimaal twee weken voor ALV-2, middels toezending aan de leden de concept voorlopige groslijst bekend. Op het moment van bekendmaking van de concept voorlopige groslijst dienen alle voorlopige kandidaten lid te zijn van de VVD.
- 78.4** Het regiobestuur roept ten minste twee weken tevoren een ALV-2 bijeen. In deze vergadering wordt besloten welke personen de regiovergadering op de voorlopige groslijst wenst op te nemen en wordt vervolgens de definitieve groslijst vastgesteld. De vergadering kan hierop ook leden van de VVD opnemen die niet tevoren aan het regiobestuur zijn genoemd.
- 78.5** Voorlopige kandidaten hebben toegang tot ALV-3 en mogen aan de beraadslagingen en stemming deelnemen, tenzij de regiovergadering in het kaderstellend advies anders heeft besloten.

Advieslijst

- 78.6** Het regiobestuur stelt de advieslijst vast door de kandidaten die voorkomen op de definitieve groslijst te plaatsen in volgorde van voorkeur waarbij het kaderstellend advies in acht wordt genomen. Het regiobestuur kan hierbij worden geadviseerd door:
- a. de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker;
 - b. de voorzitter van de fractie;
 - c. indien als zodanig benoemd: de kandidaatstellingscommissie.

Kandidaatstellingsvergadering

- 78.7** Het regiobestuur roept de regiovergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld ten minste twee weken tevoren bijeen en verzendt hierbij tevens de advieslijst. De vergadering vindt uiterlijk plaats op 15 december (ALV-3).
- 78.8** Bij de advieslijst vermeldt het regiobestuur alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 80.4 heeft ontvangen.
- 78.9** Behalve de leden van de regio hebben de door het regiobestuur en door het hoofdbestuur aangewezen leden toegang tot ALV-3. Eveneens hebben zij het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen, tenzij zij voldoen aan de in artikel 74.1 gestelde vereisten.
- 78.10** In ALV-3 wordt aan de hand van de advieslijst de kandidatenlijst definitief vastgesteld onder toepassing van de in artikel 12 voorgeschreven stemprocedure.
- 78.11** Het regiobestuur stelt de leden die behoren tot het waterschap op de hoogte van de besluiten die zijn genomen in ALV-3.

Vaststelling kandidatenlijst middels een ledenraadpleging

- 78.12** De kandidatenlijst wordt vastgesteld middels een ledenraadpleging, met uitzondering van hetgeen bepaald is in artikel 78.23, na een besluit hiertoe in het kaderstellend advies en na goedkeuring van het hoofdbestuur. De ledenraadpleging eindigt uiterlijk 15 december en duurt minimaal één week.
- 78.13** Voor het stemrecht tijdens de ledenraadpleging gelden de voorwaarden zoals omschreven in de artikelen 6.6 t/m 6.8 en 8.6 van de statuten.
- 78.14** Alle stemgerechtigde leden ontvangen uiterlijk één week voorafgaand aan de ledenraadpleging een oproeping voor de ledenraadpleging.
- 78.15** Het regiobestuur verzendt de advieslijst ten minste twee weken voor aanvang van de ledenraadpleging naar de leden. Bij de advieslijst vermeldt het regiobestuur alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 80.4 heeft ontvangen.
- 78.16** De ledenraadpleging kan alleen georganiseerd worden door het hoofdbestuur.

78.17 De kosten van de ledenraadpleging komen voor rekening van de regio.

Verloop van de ledenraadpleging

78.18 De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de advieslijst, buiten de eventueel afzonderlijk aangewezen lijsttrekker en lijstduwer(s).

78.19 Bij de stemming geeft het lid een voorkeursvolgorde aan alle kandidaten op de advieslijst.

78.20 Het recht een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeursvolgorde op te geven.

78.21 De uitslag wordt als volgt bepaald:

- a. Aan de kandidaten van de voorkeurslijst wordt een stemwaarde toegekend. Aan de hoogst geplaatste kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal kandidaten op de advieslijst. Van de eerstvolgende kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.
- b. De kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, wordt als eerste gekozen. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als tweede gekozen, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er plaatsen op de lijst te vervullen zijn. Wanneer de lijsttrekker afzonderlijk is aangewezen, wordt de kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, als eerste gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, direct onder de lijsttrekker. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als tweede gekozen, c.q. vervult de derde plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er plaatsen op de lijst te vervullen zijn.
- c. Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaarde totaal, dan is de volgorde van de advieslijst leidend.
- d. Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging.

78.22 Het hoofdbestuur stelt de leden zo spoedig mogelijk op de hoogte van de uitslag van de ledenraadpleging en het opkomstpercentage.

78.23 De definitieve kandidatenlijst wordt vastgesteld door het gemiddelde van de resultaten van de ledenraadpleging en de advieslijst, waarbij beide componenten evenredig bijdragen aan de totale uitslag. Indien twee of meer kandidaten een evenredig aantal punten ontvangen is de uitkomst van de ledenraadpleging leidend.

Artikel 79: Beëindigen kandidatuur

79.1 Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:

- a. het einde van het lidmaatschap van de VVD;
- b. een aan het regiobestuur gerichte schriftelijke verklaring van de kandidaat met die strekking;
- c. ambtshalve beëindiging indien de kandidaat niet de voorwaarden voor de kandidatuur accepteert of de vereiste formulieren niet ondertekent;
- d. een daartoe strekkend besluit van de ledenvergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen;
- e. een gemotiveerd besluit van het hoofdbestuur;
- f. het door de kandidaat niet ondertekenen van de op dat moment geldende VVD Vuistregels Integriteit.

Artikel 80: Verkiezingsprogramma

80.1 Het verkiezingsprogramma wordt uiterlijk in ALV-2 door de regiovergadering vastgesteld.

80.2 Het regiobestuur stuurt het concept-verkiezingsprogramma uiterlijk twee weken voorafgaand aan ALV-2 aan de leden.

80.3 Ieder stemgerechtigd lid is bevoegd om amendementen in te dienen op het verkiezingsprogramma op een door het regiobestuur te bepalen wijze.

80.4 Kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig, doch uiterlijk binnen vierentwintig uur na vaststelling van het verkiezingsprogramma door de regiovergadering, schriftelijk dienen te doen bij het regiobestuur. Het regiobestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken aan de leden.

Artikel 81: Bereidverklaring

81.1 Voorlopige kandidaten dienen schriftelijk met gebruikmaking en door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, hun voorlopige kandidatuur te bevestigen. Uiterlijk 1 november dienen alle personen die voorkomen op de voorlopige groslijst deze bereidverklaring te hebben ondertekend. Personen die na 1 november als kandidaat worden toegevoegd, dienen de bereidverklaring uiterlijk 15 november te hebben ondertekend.

Artikel 82: Inlevering van de kandidatenlijst

- 82.1** Het regiobestuur vraagt schriftelijk aan eenieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 82.2** Het regiobestuur is bevoegd namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn en na herhaaldelijk verzoek ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst te schrappen.
- 82.3** Na het uitvallen van een kandidaat kan het regiobestuur de kandidatenlijst herzien door opschuiving van de kandidaten, in de volgorde zoals door de kandidaatstellingsvergadering is vastgesteld.
- 82.4** De secretaris van het regiobestuur is belast met het verzamelen van de ingevolgde de Kieswet voorgeschreven verklaring van instemming en het verzamelen van de benodigde documenten voor de dag der kandidaatstelling.
- 82.5** De secretaris van het regiobestuur draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst en overige benodigde documenten zoals bedoeld in de Kieswet.
- 82.6** Als het regiobestuur niet tijdig voor de administratieve afhandeling zorgdraagt, dan is het bestuur van de bovenliggende bestuurslaag gerechtigd er voor te zorgen dat de werkzaamheden alsnog worden verricht.

Artikel 83: Onvoorziene gevallen

- 83.1** In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur, al dan niet na overleg met het betreffende regiobestuur.
- 83.2** In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van de definitieve kandidatenlijst verloopt conform de procedure in dit reglement.
- 83.3** Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Hoofdstuk 14: Kandidaatstelling Tweede Kamer

Algemene opmerking: De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

Artikel 84: Aanvang van de procedure

84.1 Uiterlijk 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen en de door de kandidaten verplicht in te vullen formulieren.

Artikel 85: Verantwoordelijkheid

85.1 Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure. Waar het landelijk bestuursoverleg bevoegdheid heeft, wordt dit expliciet benoemd.

85.2 Leden die uit hoofde van hun functie deel uitmaken van het landelijk bestuursoverleg en die op de kandidatenlijst willen staan, moeten dit voor de aanvang van de kandidaatstellingsperiode kenbaar maken. Zij kunnen vanaf dat moment geen bijeenkomsten meer bijwonen van het landelijk bestuursoverleg. Indien een regiovoorzitter op grond hiervan geen bijeenkomsten van het landelijk bestuursoverleg kan bijwonen, neemt een ander lid van het betreffende regiobestuur zijn plaats binnen het landelijk bestuursoverleg tijdelijk in.

Artikel 86: Kaderstellend advies

86.1 In het najaar, twee jaar voorafgaand aan de verkiezingen, stelt de algemene vergadering op voorstel van het hoofdbestuur het kaderstellend advies voor de kandidatenlijst vast.

86.2 Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:

- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
- b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden (startkwalificatie);
- c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben, waarbij ten minste de regionale herkenbaarheid van de kandidaten wordt gewaarborgd;
- d. De verplichting voor het aanleveren van een VOG voor de gehele kandidatenlijst;
- e. of de beperkingen op mandaten volgens artikel 24.5 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de wet;
- f. of er gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om lijstduwers aan te wijzen en via welke procedure.

Artikel 87: Lijsttrekker

87.1 Het hoofdbestuur maakt via toezending aan alle leden bekend:

- a. de naam die het landelijk bestuursoverleg voor het lijsttrekkerschap voordraagt;
- b. tot welke datum de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen kandidaten kunnen stellen voor het lijsttrekkerschap. Deze datum ligt ten minste vier weken na de datum van de bekendmaking.
- c. Extra vereisten die aan het lijsttrekkerschap worden verbonden ten opzichte van een voorlopige kandidatuur voor de kandidatenlijst.

87.2 Indien meer dan één persoon kandidaat wordt gesteld, wordt de lijsttrekker aangewezen bij een ledenraadpleging zoals omschreven in de artikelen 32 en 33.

Artikel 88: Kandidatenlijst

Kandidaatstelling

88.1 Het hoofdbestuur is bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen. Tevens hebben de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen de bevoegdheid kandidaten voor te dragen bij het hoofdbestuur. De termijn voor kandidaatstelling sluit op 1 oktober. Voorlopige kandidaten zijn uiterlijk vanaf de sluiting van de termijn voor kandidaatstelling lid van de VVD.

Advieslijst

88.2 Het hoofdbestuur stelt, na overleg binnen het landelijk bestuursoverleg, de advieslijst vast door de kandidaten te plaatsen in volgorde van voorkeur waarbij het kaderstellend advies in acht wordt genomen. Het hoofdbestuur kan hierbij worden geadviseerd door:

- a. de voorzitter van de fractie;
- b. de lijsttrekker.
- c. de permanente scoutingscommissie

- 88.3** De advieslijst wordt uiterlijk tien dagen voor aanvang van de ledenraadpleging gepubliceerd. Bij de advieslijst voegt het hoofdbestuur een schriftelijke toelichting van alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 91.4 heeft ontvangen.

Artikel 89: Werkwijze ledenraadpleging

- 89.1** De kandidatenlijst wordt in beginsel vastgesteld middels een ledenraadpleging, zoals omschreven in artikel 32, behoudens hetgeen opgenomen in artikel 89.9. De ledenraadpleging eindigt uiterlijk 15 december en duurt minimaal één week.
- 89.2** Voor het stemrecht tijdens de ledenraadpleging gelden de voorwaarden zoals omschreven in de artikelen 6.6 t/m 6.8 en 7.8 t/m 7.10 en 8.6 van de statuten.
- 89.3** Alle stemgerechtigde leden ontvangen uiterlijk één week voorafgaand aan de ledenraadpleging een oproeping voor de ledenraadpleging.

Verloop van de ledenraadpleging

- 89.4** De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de advieslijst, buiten de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker en eventueel afzonderlijk aangewezen lijstduwer(s).
- 89.5** Bij de stemming geeft het lid een voorkeursvolgorde aan alle kandidaten op de advieslijst.
- 89.6** Het recht een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeursvolgorde op te geven.
- 89.7** De uitslag wordt als volgt bepaald:
- Aan de kandidaten van de voorkeurslijst wordt een stemwaarde toegekend. Aan de hoogst geplaatste kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal kandidaten op de advieslijst. Van de eerstvolgende kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.
 - De kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, wordt als eerste gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, direct onder de lijsttrekker. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als derde gekozen, c.q. vervult de derde plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er vacatures, c.q. plaatsen op de lijst te vervullen zijn.
 - Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaarde totaal, dan is de volgorde van de advieslijst leidend.
 - Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging.
- 89.8** Het hoofdbestuur stelt de leden zo spoedig mogelijk op de hoogte van de uitslag van de ledenraadpleging en het opkomstpercentage.
- 89.9** De definitieve kandidatenlijst wordt vastgesteld door het gemiddelde van de resultaten van de ledenraadpleging en de advieslijst, waarbij beide componenten evenredig bijdragen aan de totale uitslag. Indien twee of meer kandidaten een evenredig aantal punten ontvangen is de uitkomst van de ledenraadpleging leidend.

Artikel 90: Beëindigen kandidatuur

- 90.1** Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:
- het einde van het lidmaatschap van de VVD;
 - een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring van de kandidaat met die strekking;
 - ambtshalve beëindiging indien de kandidaat niet de voorwaarden voor de kandidatuur accepteert of de vereiste formulieren niet ondertekent;
 - een daartoe strekkend besluit van de ledenvergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen;
 - een gemotiveerd besluit van het hoofdbestuur;
 - het door de kandidaat niet ondertekenen van de op dat moment geldende VVD Vuistregels Integriteit;
 - een gemotiveerd besluit van het landelijk bestuursoverleg.

Artikel 91: Verkiezingsprogramma

- 91.1** De algemene vergadering stelt in het najaar op voorstel van het hoofdbestuur het verkiezingsprogramma vast.
- 91.2** Het concept-verkiezingsprogramma wordt zes weken voor de algemene vergadering kenbaar

gemaakt aan de leden.

- 91.3 Thematische netwerken, lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen hebben tot twee weken voor de algemene vergadering de mogelijkheid om amendementen in te dienen. Artikel 30 is van overeenkomstige toepassing.
- 91.4 Kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig, doch uiterlijk binnen vierentwintig uur na vaststelling van het verkiezingsprogramma door de algemene ledenvergadering, schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken aan de leden.

Artikel 92: Inlevering van de kandidatenlijst

- 92.1 Het hoofdbestuur vraagt aan iedere kandidaat, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 92.2 Het hoofdbestuur is bevoegd namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst te schrappen.
- 92.3 Na het uitvallen van een kandidaat kan het hoofdbestuur de kandidatenlijst herzien door opschuiving van de kandidaten, in de volgorde zoals door de ledenraadpleging of het landelijk bestuursoverleg is vastgesteld.
- 92.4 De directeur van het algemeen secretariaat is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaring van instemming en het verzamelen van de benodigde documenten voor de dag der kandidaatstelling.
- 92.5 De directeur van het algemeen secretariaat draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst en overige benodigde documenten zoals bedoeld in de Kieswet.

Artikel 93: Onvoorziene gevallen

- 93.1 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur.
- 93.2 In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van de definitieve kandidatenlijst verloopt conform de procedure in dit reglement.
- 93.3 Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Hoofdstuk 15: Kandidaatstelling Eerste Kamer

Algemene opmerking: De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

Artikel 94: Aanvang van de procedure

94.1 Uiterlijk 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen en de door de kandidaten verplicht in te vullen formulieren.

Artikel 95: Verantwoordelijkheid

95.1 Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure. Waar het landelijk bestuursoverleg bevoegdheid heeft, wordt dit expliciet benoemd.

95.2 Leden die uit hoofde van hun functie deel uitmaken van het landelijk bestuursoverleg en die op de kandidatenlijst willen staan, moeten dit voor de aanvang van de kandidaatstellingsperiode kenbaar maken. Zij kunnen vanaf dat moment geen bijeenkomsten meer bijwonen van het landelijk bestuursoverleg. Indien een regiovoorzitter op grond hiervan geen bijeenkomsten van het landelijk bestuursoverleg kan bijwonen, neemt een ander lid van het betreffende regiobestuur zijn plaats binnen het landelijk bestuursoverleg tijdelijk in.

Artikel 96: Kaderstellend advies

96.1 In het najaar, twee jaar voorafgaand aan de verkiezingen, stelt de algemene vergadering op voorstel van het hoofdbestuur het kaderstellend advies voor de kandidatenlijst vast.

96.2 Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:

- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
- b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden (startkwalificatie);
- c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben, waarbij ten minste de regionale herkenbaarheid van de kandidaten wordt gewaarborgd;
- d. de verplichting voor het aanleveren van een VOG voor de gehele kandidatenlijst;
- e. of de beperkingen op mandaten volgens artikel 24.5 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de wet;
- f. of er gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om lijstduwers aan te wijzen en via welke procedure.

Artikel 97: Lijsttrekker

97.1 Het hoofdbestuur maakt via toezending aan alle leden bekend:

- a. de naam die het landelijk bestuursoverleg voor het lijsttrekkerschap voordraagt;
- b. tot welke datum de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen kandidaten kunnen stellen voor het lijsttrekkerschap. Deze datum ligt ten minste vier weken na de datum van de bekendmaking;
- c. extra vereisten die aan het lijsttrekkerschap worden verbonden ten opzichte van een voorlopige kandidatuur voor de kandidatenlijst.

97.2 Indien meer dan één persoon kandidaat wordt gesteld, wordt de lijsttrekker aangewezen bij een ledenraadpleging zoals omschreven in de artikelen 32 en 33.

Artikel 98: Kandidatenlijst

Kandidaatstelling

98.1 Het hoofdbestuur is bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen. Tevens hebben de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen de bevoegdheid kandidaten voor te dragen bij het hoofdbestuur. De termijn voor kandidaatstelling sluit op 1 oktober. Voorlopige kandidaten zijn uiterlijk vanaf de sluiting van de termijn voor kandidaatstelling lid van de VVD.

Advieslijst

98.2 Het hoofdbestuur stelt, na overleg binnen het landelijk bestuursoverleg, de advieslijst vast door de kandidaten te plaatsen in volgorde van voorkeur waarbij het kaderstellend advies in acht wordt genomen. Het hoofdbestuur kan hierbij worden geadviseerd door:

- a. de voorzitter van de fractie;
- b. de lijsttrekker.
- c. de permanente scoutingscommissie

- 98.3** De advieslijst wordt uiterlijk tien dagen voor aanvang van de ledenraadpleging gepubliceerd.
- 98.4** Kandidaten worden geacht het vastgestelde landelijk verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, dient de kandidaat dit voorafgaand aan de publicatie van de advieslijst schriftelijk kenbaar te maken bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur vermeldt in deze toelichting op de advieslijst alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma.

Artikel 99: Werkwijze ledenraadpleging

- 99.1** De kandidatenlijst wordt in beginsel vastgesteld via een ledenraadpleging, zoals omschreven in artikel 32, behoudens hetgeen opgenomen in artikel 99.9. De ledenraadpleging eindigt uiterlijk 15 december en duurt minimaal één week.
- 99.2** Voor het stemrecht tijdens de ledenraadpleging gelden de voorwaarden zoals omschreven in de artikelen 6.6 t/m 6.8 en 7.8 t/m 7.10 en 8.6 van de statuten.
- 99.3** Alle stemgerechtigde leden ontvangen uiterlijk één week voorafgaand aan de ledenraadpleging een oproeping voor de ledenraadpleging.
- Verloop van de ledenraadpleging*
- 99.4** De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de advieslijst, buiten de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker en eventueel afzonderlijk aangewezen lijstduwer(s).
- 99.5** Bij de stemming geeft het lid een voorkeursvolgorde aan alle kandidaten op de advieslijst.
- 99.6** Het recht een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeursvolgorde op te geven.
- 99.7** De uitslag wordt als volgt bepaald:
- Aan de kandidaten van de voorkeurslijst wordt een stemwaarde toegekend. Aan de hoogst geplaatste kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal kandidaten op de advieslijst. Van de eerstvolgende kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.
 - De kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, wordt als eerste gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, direct onder de lijsttrekker. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als derde gekozen, c.q. vervult de derde plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er vacatures, c.q. plaatsen op de lijst te vervullen zijn.
 - Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaarde totaal, dan is de volgorde van de advieslijst leidend.
 - Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging.
- 99.8** Het hoofdbestuur stelt de leden zo spoedig mogelijk op de hoogte van de uitslag van de ledenraadpleging en het opkomstpercentage.
- 99.9** De definitieve kandidatenlijst wordt vastgesteld door het gemiddelde van de resultaten van de ledenraadpleging en de advieslijst, waarbij beide componenten evenredig bijdragen aan de totale uitslag. Indien twee of meer kandidaten een evenredig aantal punten ontvangen is de uitkomst van de ledenraadpleging leidend.

Artikel 100: Beëindigen kandidatuur

- 100.1** Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:
- het einde van het lidmaatschap van de VVD;
 - een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring van de kandidaat met die strekking;
 - ambtshalve beëindiging indien de kandidaat niet de voorwaarden voor de kandidatuur accepteert of de vereiste formulieren niet ondertekent;
 - een daartoe strekkend besluit van de algemene vergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen;
 - een gemotiveerd besluit van het hoofdbestuur;
 - het door de kandidaat niet ondertekenen van de op dat moment geldende VVD Vuistregels Integriteit;
 - een gemotiveerd besluit van het landelijk bestuursoverleg.

Artikel 101: Inlevering van de kandidatenlijst

- 101.1** Het hoofdbestuur vraagt aan iedere kandidaat, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 101.2** Het hoofdbestuur is bevoegd namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn hebben ingezonden, van de kandidatenlijst te schrappen.
- 101.3** Na het uitvallen van een kandidaat kan het hoofdbestuur de kandidatenlijst herzien door opschuiving van de kandidaten, in de volgorde zoals door de ledenraadpleging of het landelijk bestuursoverleg is vastgesteld.
- 101.4** De directeur van het algemeen secretariaat is belast met het verzamelen van de ingevolgde de Kieswet voorgeschreven verklaring van instemming en het verzamelen van de benodigde documenten voor de dag der kandidaatstelling.
- 101.5** De directeur van het algemeen secretariaat draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst en overige benodigde documenten zoals bedoeld in de Kieswet.

Artikel 102: Onvoorziene gevallen

- 102.1** In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur.
- 102.2** In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van de definitieve kandidatenlijst verloopt conform de procedure in dit reglement.
- 102.3** Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Hoofdstuk 16: Kandidaatstelling Europees Parlement

Algemene opmerking: De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

Artikel 103: Aanvang van de procedure

103.1 Uiterlijk 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen en de door de kandidaten verplicht in te vullen formulieren.

Artikel 104: Verantwoordelijkheid

104.1 Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure. Waar het landelijk bestuursoverleg bevoegdheid heeft, wordt dit expliciet benoemd.

104.2 Leden die uit hoofde van hun functie deel uitmaken van het landelijk bestuursoverleg en die op de kandidatenlijst willen staan, moeten dit voor de aanvang van de kandidaatstellingsperiode kenbaar maken. Zij kunnen vanaf dat moment geen bijeenkomsten meer bijwonen van het landelijk bestuursoverleg.

Indien een regiovoorzitter op grond hiervan geen bijeenkomsten van het landelijk bestuursoverleg kan bijwonen, neemt een ander lid van het betreffende regiobestuur zijn plaats binnen het landelijk bestuursoverleg tijdelijk in.

Artikel 105: Kaderstellend advies

105.1 In het najaar, twee jaar voorafgaand aan de verkiezingen, stelt de algemene vergadering op voorstel van het hoofdbestuur het kaderstellend advies voor de kandidatenlijst vast.

105.2 Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:

- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
- b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden (startkwalificatie);
- c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben, waarbij ten minste de regionale herkenbaarheid van de kandidaten wordt gewaarborgd;
- d. de verplichting voor het aanleveren van een VOG voor de gehele kandidatenlijst;
- e. of de beperkingen op mandaten volgens artikel 24.5 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de wet;
- f. of er gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om lijstduwers aan te wijzen en via welke procedure.

Artikel 106: Lijsttrekker

106.1 Het hoofdbestuur maakt via toezending aan alle leden bekend:

- a. de naam die het landelijk bestuursoverleg voor het lijsttrekkerschap voordraagt;
- b. tot welke datum de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen kandidaten kunnen stellen voor het lijsttrekkerschap. Deze datum ligt ten minste vier weken na de datum van de bekendmaking;
- c. extra eisen die aan het lijsttrekkerschap worden verbonden ten opzichte van een voorlopige kandidatuur voor de kandidatenlijst.

106.2 Indien meer dan één persoon kandidaat wordt gesteld, wordt de lijsttrekker aangewezen bij een ledenraadpleging zoals omschreven in de artikelen 32 en 33.

Artikel 107: Kandidatenlijst

Kandidaatstelling

107.1 Het hoofdbestuur is bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen. Tevens hebben de lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen de bevoegdheid kandidaten voor te dragen bij het hoofdbestuur. De termijn voor kandidaatstelling sluit op 1 oktober. Voorlopige kandidaten zijn uiterlijk vanaf de sluiting van de termijn voor kandidaatstelling lid van de VVD.

Advieslijst

107.2 Het hoofdbestuur stelt, na overleg binnen het landelijk bestuursoverleg, de advieslijst vast door de kandidaten te plaatsen in volgorde van voorkeur waarbij het kaderstellend advies in acht wordt genomen. Het hoofdbestuur kan hierbij worden geadviseerd door:

- a. de voorzitter van de fractie;
 - b. de lijsttrekker.
 - c. De permanente scoutingscommissie
- 107.3** De advieslijst wordt uiterlijk tien dagen voor aanvang van de ledenraadpleging gepubliceerd. Bij de advieslijst voegt het hoofdbestuur een schriftelijke toelichting van alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het conform artikel 110.4 heeft ontvangen.

Artikel 108: Werkwijze ledenraadpleging

- 108.1** De kandidatenlijst wordt in beginsel vastgesteld via een ledenraadpleging, zoals omschreven in artikel 32, behoudens hetgeen opgenomen in artikel 108.9. De ledenraadpleging eindigt uiterlijk 15 december en duurt minimaal één week.
- 108.2** Voor het stemrecht tijdens de ledenraadpleging gelden de voorwaarden zoals omschreven in de artikelen 6.6 t/m 6.8 en 7.8 t/m 7.10 en 8.6 van de statuten.
- 108.3** Alle stemgerechtigde leden ontvangen uiterlijk één week voorafgaand aan de ledenraadpleging een oproeping voor de ledenraadpleging.
- Verloop van de ledenraadpleging*
- 108.4** De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de advieslijst, buiten de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker en eventueel afzonderlijk aangewezen lijstduwer(s).
- 108.5** Bij de stemming geeft het lid een voorkeursvolgorde aan alle kandidaten op de advieslijst.
- 108.6** Het recht een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeursvolgorde op te geven.
- 108.7** De uitslag wordt als volgt bepaald:
- a. Aan de kandidaten van de voorkeurslijst wordt een stemwaarde toegekend. Aan de hoogst geplaatste kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal kandidaten op de advieslijst. Van de eerstvolgende kandidaat wordt een stemwaarde toegekend die één minder bedraagt, en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeen geteld.
 - b. De kandidaat, die het hoogste stemwaarde totaal verwerft, wordt als eerste gekozen, c.q. vervult de tweede plaats op de lijst, direct onder de lijsttrekker. De kandidaat die het op één na hoogste stemwaarde totaal verwerft wordt als derde gekozen, c.q. vervult de derde plaats op de lijst, en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er vacatures, c.q. plaatsen op de lijst te vervullen zijn.
 - c. Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaarde totaal, dan is de volgorde van de advieslijst leidend.
 - d. Een door het hoofdbestuur aangewezen onafhankelijk persoon ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging.
- 108.8** Het hoofdbestuur stelt de leden zo spoedig mogelijk op de hoogte van de uitslag van de ledenraadpleging en het opkomstpercentage.
- 108.9** De definitieve kandidatenlijst wordt vastgesteld door het gemiddelde van de resultaten van de ledenraadpleging en de advieslijst, waarbij beide componenten evenredig bijdragen aan de totale uitslag. Indien twee of meer kandidaten een evenredig aantal punten ontvangen is de uitkomst van de ledenraadpleging leidend.

Artikel 109: Beëindigen kandidatuur

- 109.1** Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:
- a. het einde van het lidmaatschap van de VVD;
 - b. een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring van de kandidaat met die strekking;
 - c. ambtshalve beëindiging indien de kandidaat niet de voorwaarden voor de kandidatuur accepteert of de vereiste formulieren niet ondertekent;
 - d. een daartoe strekkend besluit van de ledenvergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen;
 - e. een gemotiveerd besluit van het hoofdbestuur;
 - f. het door de kandidaat niet ondertekenen van de op dat moment geldende VVD Vuistregels Integriteit;
 - g. een gemotiveerd besluit van het landelijk bestuursoverleg.

Artikel 110: Verkiezingsprogramma

- 110.1** De algemene vergadering stelt in het najaar op voorstel van het hoofdbestuur het verkiezingsprogramma vast.
- 110.2** Het concept-verkiezingsprogramma wordt zes weken voor de algemene vergadering kenbaar gemaakt aan de leden.
- 110.3** Thematische netwerken, lokale netwerkvergaderingen en regiovergaderingen hebben tot twee weken voor de algemene vergadering de mogelijkheid om amendementen in te dienen. Artikel 30 is van overeenkomstige toepassing.
- 110.4** Kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig, doch uiterlijk binnen vierentwintig uur na vaststelling van het verkiezingsprogramma door de algemene ledenvergadering, schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken aan de leden.

Artikel 111: Inlevering van de kandidatenlijst

- 111.1** Het hoofdbestuur vraagt aan iedere kandidaat, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 111.2** Het hoofdbestuur is bevoegd namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst te schrappen.
- 111.3** Na het uitvallen van een kandidaat kan het hoofdbestuur de kandidatenlijst herzien door opschuiving van de kandidaten, in de volgorde zoals door de ledenraadpleging of het landelijk bestuursoverleg is vastgesteld.
- 111.4** De directeur van het algemeen secretariaat is belast met het verzamelen van de ingevolgde de Kieswet voorgeschreven verklaring van instemming en het verzamelen van de benodigde documenten voor de dag der kandidaatstelling.
- 111.5** De directeur van het algemeen secretariaat draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst en overige benodigde documenten zoals bedoeld in de Kieswet.

Artikel 112: Onvoorziene gevallen

- 112.1** In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur.
- 112.2** In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van de definitieve kandidatenlijst verloopt conform de procedure in dit reglement.
- 112.3** Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure